

ЗАКОН

О КОНТРОЛИ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

І. УВОДНИ ДЕО

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се контрола државне помоћи у циљу заштите конкуренције на тржишту, применом начела тржишне економије и подстицања привредног развоја, обезбеђење транспарентности у додели државне помоћи, као и оснивање, положај, организација и овлашћења Комисије за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија), општи услови, правила, мере и поступак који спроводи Комисија када поступа у управним стварима.

Примена закона

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на помоћ (подстицаје) у пољопривреди и рибарству у складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 83/08).

Државна помоћ

Појам

Члан 3.

Државна помоћ је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода коју додељује давалац државне помоћи у било ком облику, којом се одређени учесник на тржишту ставља у повољнији положај у односу на конкуренте или се даје предност производњи одређене робе и/или услуга, којом се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

Шема државне помоћи је скуп свих прописа који представљају основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати), односно нацрта, или предлога прописа, који ће по доношењу представљати основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати).

Индивидуална државна помоћ је помоћ која се додељује на основу акта даваоца државне помоћи унапред одређеном кориснику или помоћ индивидуалном кориснику која се додељује на основу шеме државне помоћи а за коју постоји обавеза пријаве на основу овог закона.

Државна помоћ може се доделити кроз следеће инструменте:

- 1) субвенција (бесповратна средства) или субвенционисана каматна стопа на кредите,
- 2) фискална олакшица (умањење или ослобођење од плаћања пореза, доприноса, царина и других фискалних дажбина),
- 3) гаранција државе, сваког правног лица које располаже и/или управља јавним средствима или другог даваоца државне помоћи, дата по условима повољнијим од тржишних,

- 4) одрицање од добити и/или дивиденде државе, локалне самоуправе или правног лица које управља или располаже јавним средствима,
- 5) отпис дуга према држави, локалној самоуправи или правном лицу које управља или располаже јавним средствима,
- 6) продаја или коришћење имовине у јавној својини по цени нижој о тржишне,
- 7) куповина или коришћење имовине по цени вишој од тржишне од стране државе, локалне самоуправе или правног лица које управља или располаже јавним средствима, и
- 8) друге инструменте у складу са овим законом.

Давалац и корисник државне помоћи

Члан 4.

Давалац државне помоћи је надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, или свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику.

Корисник државне помоћи је учесник на тржишту, односно свако правно и физичко лице које обавља економску делатност, тј. делатност производње или промета робе или пружања услуга на тржишту а коме се додељује државна помоћ у било ком облику.

Усклађена државна помоћ

Члан 5.

Помоћ која је социјалног карактера, намењена потрошачима без дискриминације у односу на порекло робе, односно производа, који чине конкретну помоћ, односно која се додељује ради отклањања штете проузроковане природним непогодама или у другим ванредним ситуацијама у складу са законом којим се уређује смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, је увек усклађена помоћ.

Државна помоћ може бити усклађена ако се додељује у складу са овим законом, а нарочито ради:

- 1) унапређења економског развоја подручја у Републици Србији са изузетно ниским животним стандардом или са високом стопом незапослености;
- 2) отклањања озбиљног поремећаја у привреди Републике Србије или извођења одређеног пројекта од посебног значаја за Републику Србију;
- 3) унапређења развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији, ако се тиме озбиљно не нарушава, нити постоји претња озбиљном нарушавању конкуренције на тржишту;
- 4) унапређења заштите и очувања културног наслеђа.

Услове и критеријуме усклађености државне помоћи ближе прописује Влада.

Мере које не представљају државну помоћ

Члан 6.

Накнада за обављање услуге од општег економског интереса не представља државну помоћ ако испуњава следеће услове:

- 1) одговарајућим актом (законом, одлуком, уговором и сл.) учеснику на тржишту је поверена обавеза обављања одређене услуге од општег економског интереса, уз јасно дефинисан обим и садржај те услуге;
- 2) параметри на основу којих се израчунава висина накнаде утврђени су унапред на објективан и транспарентан начин;

3) висина накнаде не премашује износ неопходан за покривање свих или дела трошкова који су настали при извршењу обавезе обављања услуге од општег економског интереса, узимајући у обзир релевантне приходе који су остварени обављањем те услуге и разумну добит;

4) ако је учесник на тржишту коме је поверена обавеза обављања одређене услуге од општег економског интереса изабран у конкурентном поступку јавног надметања чиме се постиже одређивање најадекватније накнаде за обављање те услуге, или, ако учесник на тржишту није изабран у конкурентном поступку јавног надметања, накнада је одређена на основу анализе трошкова (узимајући у обзир и приход и разумну добит) које би приликом обављања одређене услуге од општег економског интереса имао типични учесник на тржишту којим се добро управља, који располаже потребним средствима и остварује позитивне финансијске резултате пословања.

Трансакција не садржи државну помоћ ако се надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима понаша у складу са уобичајеним тржишним околностима у конкретној ситуацији, на начин како би се понашао типични учесник на тржишту у приватној својини, сходно условима и критеријумима које ближе уређује Комисија.

Гаранција коју надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима даје у складу са тржишним условима не представља државну помоћ.

Помоћ која се додељује за обављање неекономских делатности које су у искључивој надлежности Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као што су војска, полиција, безбедност и контрола авиосообраћаја, надзор против загађења, и других сличних облика искључиве или поверене надлежности не представља државну помоћ.

Кумулација државне помоћи

Члан 7.

Кумулација представља збир додељене државне помоћи која има јединствен циљ и намену независно од врсте, инструмента доделе и даваоца државне помоћи.

У циљу утврђивања преосталог дозвољеног износа конкретне државне помоћи, давалац је дужан да, пре доделе државне помоћи од корисника прибави писану изјаву да ли му је и по ком основу претходно додељена државна помоћ за исте оправдане трошкове, и изврши кумулацију.

Оправдани трошкови су трошкови за које је дозвољено доделити државну помоћ у зависности од врсте и намене државне помоћи.

Влада ближе уређује правила кумулације.

Помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ)

Члан 8.

Помоћ мале вредности (у даљем тексту: *de minimis* помоћ) је помоћ која нема значајан утицај на нарушавање конкуренције на тржишту и на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније.

De minimis помоћ се не пријављује Комисији, већ одлуку о оправданости доделе доноси давалац *de minimis* помоћи, који обавештава Комисију о додељеној *de minimis* помоћи.

Влада ближе уређује правила и услове за доделу *de minimis* помоћи, горњу границу износа *de minimis* помоћи, кумулацију, као и обавезе давалаца и корисника *de minimis* помоћи.

II. КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ

Положај

Члан 9.

Комисија је самостална и независна организација која врши јавна овлашћења у складу са овим законом и има статус правног лица.

Седиште Комисије је у Београду.

Комисија је за обављање послова из своје надлежности одговорна Народној скупштини којој подноси извештај о раду до марта текуће године за претходну годину.

Извештај о раду објављује се на интернет страници Комисије пошто га усвоји Народна скупштина.

Надлежност Комисије

Члан 10.

Комисија:

1) оцењује усклађеност државне помоћи са правилима о додели државне помоћи; 2) решава о правима и обавезама давалаца и корисника државне помоћи;

3) врши контролу наменског коришћења додељене државне помоћи;

4) налаже управне мере из овог закона;

5) доноси решења и закључке у поступку претходне и накнадне контроле;

6) доноси подзаконска акта за спровођење овог закона;

7) предлаже Влади преко надлежног министарства доношење прописа за спровођење овог закона;

8) даје мишљења о усклађености прописа са правилима о додели државне помоћи;

9) сарађује са државном институцијом надлежном за послове ревизије, односно за послове буџетске инспекције, службом аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе надлежном за послове буџетске инспекције и другим домаћим и међународним органима, организацијама и институцијама у обављању послова из своје надлежности;

10) објављује на својој интернет страници акта која доноси у поступку контроле државне помоћи, годишњи извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији пошто га усвоји Влада, као и друге податке за које оцени да су од значаја за примену овог закона;

11) остварује међународну сарадњу у области политике конкуренције и контроле државне помоћи, ради извршавања међународних обавеза у овој области и унапређења односа са међународним институцијама;

12) предузима активности на развијању свести о значају контроле државне помоћи;

13) води регистар додељене државне помоћи и de minimis помоћи, и друге евиденције у складу са законом;

14) обавља и друге послове у складу са законом.

Послове из става 1. тач. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 11) и 13) овог члана обавља као поверене послове.

Органи Комисије

Члан 11.

Органи Комисије су Савет Комисије (у даљем тексту: Савет) и председник Комисије.

Савет доноси одлуке и акте о питањима из надлежности Комисије, осим ако овим законом није другачије прописано, а чине га председник Комисије и четири члана.

Председник Комисије представља и заступа Комисију, и обавља друге послове у складу са законом.

Избор органа Комисије

Члан 12.

За председника Комисије и члана Савета може бити изабран држављанин Републике Србије који има завршен факултет, најмање седам година радног искуства у струци и који је стручан и оспособљене за обављање функције председника или члана Савета.

Стручност и оспособљеност из става 1. овог члана подразумева поседовање теоријског и практичног знања из области државне помоћи, конкуренције и/или правних тековина Европске уније које при избору може да провери одбор Народне скупштине надлежан за послове финансија.

Одлуку о избору председника Комисије или члана Савета Народна скупштина доноси већином гласова свих народних посланика по предлогу одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија.

Избор председника Комисије и чланова Савета врши се на две одвојене листе кандидата које садрже најмање исти, а највише двоструко већи број кандидата од броја који се бира.

За председника Комисије, односно чланове Савета, изабрани су кандидати који добију највише гласова на свакој листи, односно први наредни кандидат.

Исто лице може бити кандидат на обе листе и ако буде изабрано са листе за председника Комисије не узима се у обзир резултат гласања за то лице на другој листи.

Избор органа Комисије врши се по јавном конкурс који оглашава председник Народне скупштине, најкасније три месеца пре истека мандата председника Комисије и чланова Савета, односно непосредно по престанку мандата на основу члана 13. став 2. тач. 2)-4) овог закона.

За председника и члана Савета не могу бити бирани:

1) посланици у Народној скупштини, скупштини аутономне покрајине, одборници, друга изабрана и постављена лица, нити чланови политичких странака;

2) лица која су правноснажно осуђена за кривично дело против службене дужности, односно друго кривично дело које га чини недостојним за обављање ове функције.

Мандат председника Комисије и чланова Савета

Члан 13.

Мандат председника Комисије и чланова Савета траје пет година.

Председник Комисије и члан Савета ступају на функцију даном полагања заклетве у Народној скупштини.

Исто лице може бити изабрано за председника Комисије и члана Савета највише два пута.

Престанак функције председника Комисије и члана Савета

Члан 14.

Функција председника Комисије или члана Савета престаје даном истека мандата, подношењем оставке, ако испуни законом прописане опште услове за

старосну пензију, ако због болести постане трајно неспособан да обавља функцију или разрешењем.

У случају да је председнику Комисије престала функција, одбор Народне скупштине надлежан за послове финансија именује вршиоца функције председника Комисије између чланова Савета.

Вршилац функције председника Комисије врши ту функцију до ступања на функцију новог председника Комисије.

Разрешење председника Комисије и члана Савета

Члан 15.

Председник Комисије или члан Савета се разрешава ако постане члан политичке странке, односно политичког субјекта, ако буде осуђен за кривично дело на казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које га чини недостојним јавне функције, ако се утврди да је повредио овај закон или закон из области спречавања корупције.

Поступак у коме се одлучује о постојању разлога за разрешење председника Комисије и чланова Савета покреће одбор Народне скупштине надлежан за послове финансија.

Иницијативу за покретање поступка из става 2. овог члана могу поднети председник Комисије, Савет, секретар Комисије или надлежни орган за спречавање корупције.

Председник Комисије или члан Савета против кога је покренут поступак из става 2. овог члана одмах се обавештава о разлозима за покретање поступка, да се упозна са иницијативом за покретање поступка, пратећом документацијом и током поступка и да сам или преко заступника пружи објашњења и доказе за своје наводе.

Председник Комисије или члан Савета против кога је покренут поступак из става 2. овог члана има право да своје наводе усмено изложи пред одбором Народне скупштине надлежним за послове финансија.

Одбор Народне скупштине надлежан за послове финансија може да удаљи са јавне функције председника Комисије или члана Савета против кога је покренут поступак до окончања поступка, али не дуже од шест месеци од дана покретања поступка.

У случају из става 6. овог члана одбор Народне скупштине надлежан за послове финансија именује вршиоца функције председника Комисије између чланова Савета.

У случају престанка функције председника Комисије или члана Савета, Савет наставља са радом све док преостали састав Савета омогућава доношење одлука прописаном већином.

Одлуку о разрешењу председника Комисије или члана Савета доноси Народна скупштина већином гласова свих народних посланика по предлогу одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија.

Рад Савета

Члан 16.

Савет одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

Члан Савета, укључујући и председника Комисије, не може да буде уздржан приликом гласања.

Председник Комисије председава и руководи радом Савета, потписује одлуке и друге акте и стара се о њиховом извршењу.

Заменика председника Комисије из реда чланова Савета, на предлог председника Комисије бира и разрешава Савет, на период од годину дана.

Заменик председника Комисије има сва права и обавезе председника Комисије у његовој одсутности.

Савет доноси Правилник о раду Комисије и Пословник о раду Савета.

Статут Комисије

Члан 17.

Статутом Комисије ближе се уређује унутрашња организација, начин рада и спровођење поступка пред Комисијом, као и овлашћења за доношење других аката Комисије.

Статут Комисије доноси Савет.

Статут се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Нespoјивост функције и послова

Члан 18.

Председник Комисије и чланови Савета, у току трајања мандата у Комисији, не могу да обављају другу јавну функцију или професионалну делатност, односно не могу да се баве било којим јавним или приватним послом, укључујући пружање консултантских услуга и савета у Републици Србији из делокруга послова који обављају у складу са овим законом.

Функција члана Савета и председника Комисије није спојива са:

1) функцијом у државном органу, у органима локалне власти или носиоца јавних овлашћења и функцијом у политичким странкама или синдикатима;

2) радом у државном органу, органу локалне власти или код носиоца јавних овлашћења, односно других даваоца државне помоћи;

3) чланством у органу управљања или надзора привредног друштва, јавног предузећа, фонда, организације обавезног социјалног осигурања или другог правног лица са учешћем државног капитала;

4) својинским уделом више од 3% у правним лицима која су корисници државне помоћи, односно у надлежности Комисије у складу са овим законом;

5) обављањем других послова који по закону нису спојиви са обављањем јавне функције;

6) обављањем других послова који би могли негативно да утичу на њихову самосталност, непристрасност и друштвени углед, као и на поверење и углед Комисије;

7) вршењем других плаћених дужности, осим научних и образовних функција, и то само ако те дужности нису у моралној колизији са вршењем дужности чланова Савета.

Чланови Савета подлежу обавезама и забранама утврђеним законом који уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Члан Савета је дужан да о чињеницама из ст. 1. и 2. овог члана обавести Савет.

Средства за рад

Члан 19.

Средства за рад Комисије обезбеђују се у буџету Републике Србије у оквиру посебног буџетског раздела и из других извора, у складу са законом.

Савет утврђује предлог финансијског плана Комисије и доставља га одбору Народне скупштине надлежном за послове финансија на сагласност.

По добијању сагласности из става 2. овог члана Комисија доставља предлог финансијског плана министарству надлежном за послове буџета.

Простор, опрему и средства неопходна за рад Комисије обезбеђује Влада.

Комисија самостално располаже средствима за рад.

Службе Комисије

Члан 20.

Комисија има стручну службу и пратеће службе.

Стручна служба Комисије (у даљем тексту: Стручна служба) са контролорима и аналитичарима државне помоћи, обавља стручне послове из надлежности Комисије, у складу са овим законом, Статутом и другим актима Комисије.

Стручном службом и пратећим службама руководи секретар кога поставља Савет на пет година.

Радноправни положај секретара

Члан 21.

За секретара може бити постављено лице које има завршен факултет, испуњава опште услове за рад у државним органима, има положен државни стручни испит, има искуства у руковођењу и раду у државним органима и најмање седам година искуства у струци.

Стручна служба

Члан 22.

Послове контролора државне помоћи обавља лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има положен државни стручни испит, које не врши јавну функцију, има завршен факултет, одговарајуће теоријско и практично знање и најмање седам година радног искуства у струци.

Послове вишег аналитичара државне помоћи обавља лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има завршен факултет и положен државни стручни испит и најмање пет година радног искуства у струци.

Послове аналитичара државне помоћи обавља лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има завршен факултет и положен државни стручни испит и најмање три године радног искуства у струци.

Радноправни положај запослених у службама

Члан 23.

У погледу права и обавеза запослених у стручној и пратећој служби примењују се одредбе закона које уређују права државних службеника и намештеника.

Број контролора и аналитичара, као и ближи опис радних места се уређује актом о систематизацији који доноси Савет, уз сагласност одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија, при чему број контролора не може бити већи од 30% од укупног броја запослених.

Плата председника Комисије, чланова Савета и запослених у службама Комисије

Члан 24.

Председник Комисије има плату у висини плате председника Врховног касационог суда, а члан Савета - у висини плате судије Врховног касационог суда.

На примања запослених у служби Комисије примењују се прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника.

Услед посебних одговорности и сложености у раду, запосленима у стручној служби Комисије, вредност коефицијента радног места може се

увећати највише за висину његове вредности, о чему одлучује председник Комисије.

III. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

Примена правила општег управног поступка

Члан 25.

На поступке пред Комисијом примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Странка у поступку

Члан 26.

Странка у поступку пред Комисијом је давалац државне помоћи, односно подносилац пријаве.

Терет доказивања

Члан 27.

Надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајне и јединице локалне самоуправе и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима сноси терет доказивања испуњености услова из чл. 5. и 6. овог закона.

Обавештење о потреби пријаве државне помоћи

Члан 28.

Давалац државне помоћи може пре доношења, усвајања или утврђивања основа за доделу потенцијалне помоћи, доставити Комисији предлог акта којим се такав основ прописује.

По достављању предлога акта из става 1. овог члана, Комисија у року од осам дана од дана пријема, обавештава даваоца о потреби пријаве државне помоћи.

Ако предложени акт представља основ за доделу државне помоћи, обавештење из става 2. овог члана обавезно садржи и врсту државне помоћи коју давалац мора да пријави.

Оцена усклађености државне помоћи са правилима за доделу

Члан 29.

Комисија прати стање на тржишту кроз претходну односно накнадну контролу државне помоћи, и оцењује усклађеност помоћи са правилима за доделу државне помоћи.

Државна помоћ се пријављује Комисији пре доделе, ради оцене усклађености са правилима за доделу.

Акти Комисије којима се оцењује усклађеност, обавезно садрже квалификацију степена усклађености (усклађен, неусклађен и делимично усклађен) и пратеће образложење.

Државна помоћ која је оцењена као неусклађена сматра се недозвољеном државном помоћи.

1. Претходна контрола Пријава државне помоћи

Члан 30.

Државна помоћ мора бити пријављена Комисији у случају да се додељује:

- 1) на основу прописа који представља шему државне помоћи;
- 2) на основу акта даваоца унапред одређеном кориснику (индивидуална државна помоћ);
- 3) индивидуална државна помоћ на основу шема државне помоћи, чија планирана вредност, без обзира на врсту и број инструмената доделе, износи најмање десет милиона евра у динарској противвредности.

Пријава садржи податке и информације на основу којих Комисија може правилно и потпуно да утврди чињенично стање, односно оцени да ли је државна помоћ усклађена, а чију садржину и облик ближе уређује Влада.

Подносилац пријаве је предлагач прописа, давалац или скуп даваоца државне помоћи, који подноси Комисији пријаву.

За тачност и истинитост података наведених у пријави је одговоран подносилац пријаве.

Државна помоћ која подлеже обавези пријаве, не може се доделити пре него што Комисија да мишљење односно донесе решење којим се оцењује усклађеност са правилима о додели државне помоћи.

Претходна контрола прописа

Члан 31.

Предлагач односно доносилац прописа дужан је да нацрт односно предлог прописа и пријаву из члана 30. овог закона достави Комисији ради оцене његове усклађености са правилима о додели државне помоћи.

Пропис из става 1. овог члана може се приликом доношења, односно утврђивања предлога разматрати само уз мишљење Комисије које садржи оцену степена усклађености.

Комисија даје мишљење о усклађености прописа који садрже услове или критеријуме за доделу државне помоћи са овим законом у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве.

Изузетно од става 3. овог члана, ако пропис не садржи довољно услова или критеријума за оцену усклађености, Комисија у мишљењу истиче неопходност прописивања додатних услова или критеријума, а по потреби указује на обавезу пријаве индивидуалне помоћи која се додељује на основу тог прописа.

Ако је пропис донет, а нарочито ако су средства додељена на основу прописа без претходне оцене степена усклађености Комисије у складу са ставом 2. овог члана, Комисија обавештава доносиоца, односно предлагача прописа о обавези усклађивања са овим законом.

Обавештење из става 5. овог члана са предлогом о начину усклађивања и неопходним мерама из овог закона се доставља Влади ради информисања.

Претходна контрола по захтеву странке

Члан 32.

Поступак претходне контроле покреће се пријавом државне помоћи.

Ако се државна помоћ додељује одређеном учеснику на тржишту из више извора, путем различитих инструмената, а која има јединствен циљ и намену, подносилац пријаве је дужан да именује све даваоце и инструменте путем којих се државна помоћ додељује.

Ако се утврди да странка није извршила допуну непотпуне пријаве по налогу Комисије односно да акт не садржи правни основ за доделу државне помоћи или не испуњава услове из члана 3. став 1. овог закона, пријава се одбацује решењем који доноси Савет Комисије.

Комисија доноси решење у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве.

Измена и одустанак од захтева

Члан 33.

Странка може одустати од пријаве или изменити пријаву потпуно или делимично до доношења коначне одлуке.

У случају измене пријаве, Комисија ће наставити са поступком, с тим што рок за доношење решења почиње да тече изнова.

Ако странка одустане у потпуности од пријаве, председник Комисије доноси решење којим се обуставља поступак.

2. Накнадна контрола

Иницијатива за покретање поступка

Члан 34.

Свако лице које има правни интерес може поднети иницијативу за покретање поступка накнадне контроле.

Лице из става 1. овог члана је давалац државне помоћи или друго лице и учесник на тржишту, на чије интересе може да утиче додела државне помоћи, као и корисник државне помоћи и његови конкуренти, који су дужни да докажу свој правни интерес.

Анонимни поднесци, без обзира на њихов садржај, не сматрају се иницијативом у смислу става 1. овог члана, а Комисија их може користити као извор информација и података на основу којих спроводи активности по сопственој иницијативи.

Комисија ближе уређује облик и садржину иницијативе из става 1. овог члана.

Обавештење о поднетој иницијативи

Члан 35.

Комисија може, ако оцени неопходним, да затражи од подносиоца иницијативе допунске информације, податке или документа.

Комисија је дужна да размотри сваку иницијативу и о томе обавести подносиоца у року од 90 дана од дана пријема.

Претходни поступак

Члан 36.

Ако на основу сопствених информација или иницијативе дође до општих сазнања да су на основу одређеног акта који није пропис додељена средства која се могу односити се на државну помоћ, Комисија може закључком покренути претходни поступак.

Закључак из става 1. овог члана се доставља даваоцу са налогом и роком да се на закључак изјасни.

Рок из става 2. овог члана може се у оправданим случајевима продужити.

Против закључка из става 1. овог члана није дозвољена посебна жалба, нити се може покренути управни спор.

Ако основано претпостави да су средства из става 1. овог члана додељена супротно одредбама овог закона, Комисија наставља контролу у

поступку накнадне контроле из члана 37. овог закона о чему доноси посебан закључак.

Ако на основу изјашњења утврди да не постоји основана претпоставка да је додељена државна помоћ неусклађена односно ненаменски коришћена, Комисија доноси решење које садржи оцену усклађености.

Претходни поступак се обуставља ако Комисија утврди да се додељена средства не односе на државну помоћ, о чему Комисија доноси решењем.

Поступак накнадне контроле

Члан 37.

Комисија покреће поступак накнадне контроле по службеној дужности, када на основу сопствених информација, достављених иницијатива и других расположивих података основано претпостави да је државна помоћ додељена супротно одредбама овог закона односно да се користи или је коришћена супротно одредбама овог закона.

О покретању поступка доноси се закључак који садржи правни основ и образложене разлоге за покретање поступка, као и позив свим заинтересованим лицима који располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама, да их доставе Комисији.

Против закључка о покретању поступка није дозвољена посебна жалба, нити се може покренути управни спор.

Закључак о покретању поступка може се побијати тужбом против коначног решења Комисије.

До доношења решења у поступку накнадне контроле, Комисија може да наложи даваоцу меру у складу са овим законом а којом се налаже привремено обустављање доделе државне помоћи.

Прекид поступка накнадне контроле

Члан 38.

У току поступка накнадне контроле а пре доношења коначне одлуке, странка у поступку може доставити захтев за прекид поступка.

Захтев из става 1. овог члана садржи нарочито предлог мера које је странка спремна добровољно да предузме у циљу усклађивања конкретне државне помоћи са правилима за доделу државне помоћи, заједно са условима и роковима за извршење тих мера.

Комисија може захтевати допуну предложених мера, у циљу успостављања одговарајућег степена усклађености са правилима за доделу државне помоћи.

Савет доноси решење о прекиду поступка којим се одређују мере на основу предлога странке, рок за извршење мера и рок за доставу доказа о извршењу мера.

Ако је странка у потпуности извршила предложене мере, Комисија решењем обуставља поступак.

3. Опште одредбе о поступку

Члан 39.

У поступку се предузимају потребне доказне радње у циљу потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања, прибављају се подаци, исправе и ствари, врши непосредни увид (увиђај), обавља вештачење.

Поступак спроводи овлашћено службено лице из састава Стручне службе, које одређује секретар.

За вештака у поступку пред Комисијом одређују се лица или установе из регистра судских вештака, односно из регистра правних лица која обављају послове вештачења.

Право и обавеза странке у поступку

Члан 40.

Странка у поступку има право да се изјашњава о чињеницама или околностима које су предмет утврђивања у поступку, да предлаже извођење доказа или доставља доказе, као и да се изјашњава на обавештења која јој Комисија упути у току поступка.

Странка у поступку дужна је да поступа по закључцима овлашћеног службеног лица.

Странка има право да разгледа списе предмета и да о свом трошку копира поједине делове списка.

Право обавештавања о поступку

Члан 41.

Лица која су подносиоци иницијативе, даваоци информација и остала лица која докажу свој правни интерес за праћење поступка, имају право да буду обавештавани о току поступка, о чему се подноси захтев Комисији.

О оправданости захтева из става 1. овог члана одлучује овлашћено службено лице.

Овлашћено службено лице дужно је да достави основне информације о току поступка, осим оних информација које могу утицати на даљи ток поступка.

Обавеза достављања података у поступку накнадне контроле

Члан 42.

Комисија закључком налаже странци у поступку да достави, податке, исправе и ствари који су од значаја за поступак, а она је дужна да поступи по закључцима овлашћеног службеног лица у року одређеном тим закључком.

Ако се информације, подаци, исправе и ствари који су предмет налога из става 1. овог члана налазе код корисника државне помоћи, давалац је дужан да захтев без одлагања проследи кориснику.

Ако се основано претпостави да се тражени подаци, исправе или ствари налазе код трећих лица, Комисија ће захтевом тражити њихову доставу, односно омогућавање увида.

Лица којима је достављен захтев из ст. 2. и 3. овог члана дужна су да доставе, односно ставе на увид податке, исправе и ствари који су предмет захтева, осим у случајевима предвиђеним законом.

У случају непоступања по захтеву из ст. 2. и 3. овог члана, Комисија ће закључком наложити достављање података, исправа и ствари, уз упозорење да у случају непоступања, или поступања супротно налогу, Комисија може одредити периодични пенал у складу са овим законом.

За непоступање странке у поступку по налогу овлашћеног службеног лица из става 1. овог члана, Комисија може обавестити Владу.

Закључак и захтеви из овог члана садрже правни основ, предмет и сврху, образложење, рок за поступање, упутство о начину на који се може затражити заштита података који се достављају.

Непосредни увид

Члан 43.

Непосредни увид се спроводи код корисника државне помоћи у случају постојања основане претпоставке да је државна помоћ неусклађена и поред

изјашњења даваоца државне помоћи којим се указује на усклађеност такве помоћи односно нетачности или непотпуности достављеног податка.

Приликом спровођења непосредног увида, овлашћено службено лице може:

- 1) ући и прегледати пословне просторије, возила, земљиште и друге просторије корисника помоћи,
- 2) извршити проверу пословних и других докумената,
- 3) узимати од заступника корисника и његових запослених усмене или писмене изјаве.

Непосредни увид се спроводи на основу закључка који садржи правни основ, разлоге за спровођење непосредног увида, означавање докумената, односно података у које ће бити извршен увид, место и време спровођења непосредног увида, податке о овлашћеним лицима која ће спровести непосредни увид, а по потреби и друге елементе.

Закључак из става 3. овог члана Комисија доставља кориснику државне помоћи најкасније три дана пре спровођења непосредног увида.

Овлашћено службено лице може од корисника захтевати увид у документацију и податке који су наведени у закључку о спровођењу непосредног увида, а може извршити увид и у другу документацију и податке које корисник сам стави на увид, што се наводи у записнику о спровођењу непосредног увида.

За време спровођења непосредног увида, овлашћено службено лице не сме дозволити да се непосредни увид злоупотреби и да дође до повреде пословно осетљивих података, пословне тајне и привилеговане комуникације корисника државне помоћи.

Корисник је дужан да омогући неометано спровођење непосредног увида.

Заштита података у поступцима пред Комисијом

Члан 44.

Заштићени подаци у смислу овог закона су подаци који су достављени, прикупљени или стављени на увид Комисији, на основу иницијативе за испитивање доделе неусклађене државне помоћи или у претходној и накнадној контроли, укључујући и непосредни увид, који имају својство пословне тајне или поверљивог податка, чијим би објављивањем, стављањем на увид другим лицима, могла да наступи значајна штета за лица којима припадају ти подаци или на које се односе, или би се тиме угрозио, омео или отежао поступак пред Комисијом.

Пословна тајна су подаци који то својство имају у складу са законом којим се уређује заштита пословне тајне односно који су мерама или актом донетим од стране лица којем припадају, проглашени тајном складу са другим законима.

Заштићени подаци у смислу овог закона који могу имати својство пословне тајне, јесу нарочито технички, односно финансијски подаци који се односе на знање и искуство учесника на тржишту, његове методе процене трошкова инвестиција, производне тајне и поступке, бизнис или инвестициони план, тржишни удели, будућа предвиђања у погледу структуре трошкова и цена, као и продајну стратегију.

Поверљиви подаци у смислу овог закона су подаци чије би изношење нанело значајну штету лицу којем припадају или на које се односе, ако се оцени да је интерес тог лица за заштиту података оправдан и да је по значају битно већи у односу на интерес других лица или јавности у погледу давања тих података на увид или њиховог објављивања.

У зависности од околности сваког појединачног случаја, поверљиви подаци се нарочито односе на идентитет лица које је подносилац иницијативе за испитивање оцене усклађености или лица које је доставило податке по захтеву Комисије (извор података), као и других учесника на тржишту приликом изјашњавања на захтеве, налоге и обавештења Комисије.

Ако поверљиви подаци садрже податке о личности врши се псеудонимизација у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Решењем председника Комисије се одређују подаци који имају својство заштићених података, ако се утврди вероватним наступање услова из става 1. овог члана.

Заштићени подаци се одређују по захтеву странке, подносиоца иницијативе за испитивање оцене усклађености, односно лица којем припадају ти подаци или на које се односе, а захтев за заштиту података са њиховом анонимизираном верзијом, подноси се истовремено са поднеском који садржи податке за које се тражи заштита, а најкасније у року од осам дана од дана достављања поднеска.

Изузетно од става 8. овог закона, заштићени подаци могу бити одређени по службеној дужности.

Против решења којим није усвојен захтев за одређивање заштићених података, допуштена је посебна жалба о којој одлучује Савет.

Обавештење о битним чињеницама утврђеним у поступку

Члан 45.

У поступцима из чл. 32. и 37. овог закона у којима Комисија државну помоћ оцени као неусклађену, овлашћено службено лице, пре подношења предлога Савету обавештава странку о битним чињеницама, доказима и осталим елементима на којима ће заснивати решење и позвати је да се изјасни у року који не може бити краћи од 20 дана.

Обавештење из става 1. овог члана нарочито садржи утврђене чињенице и околности, као и став овлашћеног службеног лица у погледу предмета поступка.

Објављивање аката Комисије

Члан 46.

Решење којим се одлучује о усклађености државне помоћи, као и закључак о покретању поступка по службеној дужности објављује се у целости на интернет страници Комисије.

Приликом објаве решења и закључака на интернет страници Комисије из текста се изостављају подаци који су заштићени у складу са овим законом (анонимизирана верзија акта).

Савет Комисије, на предлог секретара, може одлучити да се закључак о покретању поступка не објављује ако оцени да би се објављивањем угрозило спровођење поступка.

Остала акта и одлуке, које у оквиру својих надлежности доноси Комисија, објављују се у складу са одредбом о начину њиховог објављивања коју садржи појединачни акт, односно донета одлука.

Комисија ближе уређује начин на који ће се вршити изостављање заштићених података из аката који се објављују.

Сарадња са другим органима

Члан 47.

Комисија пружа стручну помоћ даваоцима државне помоћи у циљу правилне примене овог закона.

По захтеву Комисије, органи надлежни за послове државне ревизије и послове буџетске инспекције сарађују са Комисијом приликом спровођења одређених радњи у поступку.

У погледу спровођења секторских анализа, Комисија може затражити подршку тела надлежног за заштиту конкуренције.

IV. АНАЛИЗЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ КОМИСИЈЕ

Регистар државне помоћи и *de minimis* помоћи

Члан 48.

Комисија води регистар државне помоћи за коју постоји обавеза пријаве, додељене државне помоћи, *de minimis* помоћи и осталих података потребних за спровођење законом прописане надлежности.

Регистар садржи податке о пријави, односно о даваоцу, кориснику државне помоћи, правни основ за доделу, врсти, инструменту и износу додељене државне помоћи.

Регистар из става 1. овог члана представља јединствену електронску базу података.

Давалац државне помоћи је дужан да води евиденцију о додељеној државној помоћи и да достави Комисији податке неопходне за вођење регистра из става 1. овог члана.

Облик, начин уношења података и функционисања регистра из става 1. овог члана ближе уређује Комисија.

Секторска анализа додељене и инструмената државне помоћи

Члан 49.

У случају постојања основане претпоставке да мере државне помоћи у одређеном сектору привреде или утемељене на одређеном инструменту помоћи из члана 3. овог закона могу значајно ограничити или нарушити конкуренцију, Комисија може спровести секторску анализу.

Комисија може, на захтев Владе, анализирати одређену врсту помоћи, њене ефекте на развој одређене гране привреде или тржишта, о чему сачињава извештај који доставља Влади.

За потребе спровођења анализа из ст. 1. и 2. овог члана, Комисија може захтевати од даваоца, корисника и других учесника на тржишту да доставе неопходне податке или документа.

Комисија може користити документацију и податке прибављене у поступку претходне и накнадне контроле, у мери у којој се не угрожавају пословни или други поверљиви подаци који су као такви означени у поступку.

Нацрт извештаја из става 2. овог члана објављује се на интернет страници Комисије, са позивом да се даваоци, корисници и друга заинтересована лица изјасне у погледу дефинисаних резултата.

Конечан извештај усваја Савет и објављује га на интернет страници Комисије.

Годишњи извештај о додељеној државној помоћи

Члан 50.

На основу података прикупљених од давалаца државне помоћи, Комисија усваја годишњи извештај о додељеној државној помоћи у претходној години најкасније до трећег квартала текуће године, који подноси Влади на усвајање.

Давалац државне помоћи је дужан да води евиденцију о додељеној државној помоћи и да достави податке неопходне за сачињавање извештаја из става 1. овог члана најкасније до 15. јуна текуће за претходну годину.

Ако давалац не достави тражене податке у року из става 2. овог члана Комисија може сачинити извештај и без наведених података, при чему ће у уводном делу истаћи да давалац државне помоћи није испунио обавезу предвиђену овим чланом.

Подаци коришћени за израду годишњег извештаја могу се доставити трећим лицима, по добијању сагласности даваоца државне помоћи, у форми и облику који давалац одреди.

Комисија ближе уређује облик и садржину годишњег извештаја о додељеној државној помоћи.

Годишњи извештај о попису шема државне помоћи

Члан 51.

Комисија израђује годишњи извештај о попису шема државне помоћи, који доставља Влади у првом кварталу текуће године за претходну годину.

Годишњи извештај о попису шема мора да садржи листу прописа са оценом усклађености и препорукама Комисије.

Давалац државне помоћи доставља Комисији план усвајања шема државне помоћи за наредну буџетску годину и рокове за њихово усвајање, а најкасније до 15. децембра текуће године.

Комисија ближе уређује облик и садржину годишњег извештаја о попису шема државне помоћи.

V. УПРАВНЕ МЕРЕ

Управне мере које изриче Комисија

Члан 52.

У поступку накнадне контроле Комисија може одредити меру понашања, меру којом налаже повраћај државне помоћи или другу управну меру у складу са овим законом.

Комисија може одредити меру која за циљ има отклањање неусклађености односно спречавање доделе државне помоћи, која се нарочито састоји у привременом или трајном обустављању вршења радњи доделе државне помоћи (мере понашања).

Ако утврди неусклађеност, Комисија налаже даваоцу државне помоћи да, без одлагања, предузме мере у циљу повраћаја додељеног износа државне помоћи, увећаног за законску затезну камату, почев од дана коришћења те помоћи до дана повраћаја искоришћеног износа и да одмах обустави даљу доделу неискоришћеног дела државне помоћи (мера повраћаја).

Изузетно од става 3. овог члана, Комисија може ослободити од повраћаја износа затезне камате из тог става, ако давалац докаже да би то довело до стечаја или престанка обављања пословне делатности корисника.

О усвојеним мерама из става 1. овог члана, Комисија обавештава и орган надлежан за послове државне ревизије односно буџетске инспекције.

Периодични пенал (мера процесног пенала)

Члан 53.

Комисија може, кориснику или учеснику на тржишту одредити меру периодичног пенала у износу од 5.000,00 динара до 200.000,00 динара за сваки дан понашања супротно налогу Комисије, односно непоступања по том налогу, ако:

- 1) не поступи по налогу из закључка из члана 42. став 5. овог закона,
- 2) неблаговремено извршава обавезе наложене закључком Комисије,
- 3) достави нетачне или непотпуне податке.

Дневни износ мере периодичног пенала не може бити већи од 5% вредности просечног дневног промета корисника или другог учесника на тржишту, док укупни износ мере периодичног пенала не може бити већи од 1% укупног годишњег промета корисника или другог учесника на тржишту оствареног на територији Републике Србије.

Изузетно од става 1. овог члана, Комисија може ослободити лице из тог става од мере периодичног пенала, ако докажу да би та мера довела до стечаја или престанка обављања пословне делатности корисника или отежаног пословања.

Наплата мере периодичног пенала врши се у корист буџета Републике Србије.

Принудно извршење мере периодичног пенала, као и повраћај средстава у случају њиховог умањења или поништаја одлуком суда, спроводи порески орган у складу са прописима којима се уређује наплата пореза.

VI. СУДСКА КОНТРОЛА

Судска контрола решења Комисије

Члан 54.

Против коначног решења Комисије може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења странци.

Подношење тужбе не одлаже извршење решења.

Комисија може по захтеву подносиоца тужбе да одложи извршење решења до правоснажности судске одлуке.

Уз захтев за одлагање подноси се доказ о поднетој тужби.

По захтеву за одлагање извршења одлучује Савет, по хитном поступку најкасније до истека рока за повраћај државне помоћи одређеног у решењу.

У управном спору суд може да пресудом реши управну ствар ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то.

VII. ЗАСТАРЕЛОСТ И ТРОШКОВИ ПОСТУПКА

Застарелост

Члан 55.

По истеку периода од десет година, Комисија не може да наложи повраћај државне помоћи.

Рок из става 1. овог члана рачуна се почев од дана доделе државне помоћи, без обзира да ли је додељена као индивидуална или на основу шеме.

Застарелост из става 1. овог члана прекида се сваком радњом Комисије или странке у поступку у вези са неусклађеном државном помоћи, након чега рок почиње поново да тече.

Ако се о одлуци Комисије води управни спор, застарелост се обуставља до правоснажности судске одлуке.

Мера периодичног пенала из члана 53. овог закона не може се одредити протеком једне године од дана пропуштања извршења радње или обавезе наложене од стране Комисије.

Трошкови поступка

Члан 56.

Комисија сноси редовне трошкове поступка који је покренут по службеној дужности и повољно окончан за странку и трошкове и награде вештака, сведока, тумача и привременог заступника.

У поступцима покренутим захтевом странке, све трошкове поступка сноси странка.

Странка у поступку покренутом по службеној дужности, који је за њу повољно окончан, нема право на надокнаду трошкова поступка из става 1. овог члана које је сама сносила у том поступку.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

Подзаконски акти за извршавање овог закона донеће се у року од једне године од почетка примене овог закона.

До доношења подзаконских аката из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 58.

Регистар државне помоћи и помоћи мале вредности из члана 48. овог закона се успоставља најкасније у року од годину дана од почетка примене овог закона.

До успостављања регистра, давалац државне помоћи и помоћи мале вредности је дужан да води евиденцију, чува и доставља Комисији податке о тој помоћи у складу са прописима донетим на основу Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09).

Избор председника Комисије и чланова Савета

Члан 59.

Председник и чланови Савета биће изабрани у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Почетни програм рада Комисије

Члан 60.

Комисија почиње са радом даном избором органа Комисије.

Савет ће у року од 30 дана од дана конституисања донети Статут.

Савет Комисије ће донети Почетни програм рада Комисије, у року од 45 дана од дана избора органа.

Почетни програм рада Комисије садржаће нарочито: обезбеђење средстава за рад Комисије, обавештење о конститутивним активностима Комисије.

Члан 61.

Даном почетка рада Комисија преузима запослене у Министарству финансија - Одељењу за контролу државне помоћи, као и предмете, архиву, опрему и средства за рад, који се односе на те послове.

До почетка рада Комисије, стручне, административне и техничке послове из области контроле државне помоћи обављаће Одељење за контролу државне помоћи, Министарства финансија.

Даном ступања на снагу овог закона Комисија наставља са радом у складу са одредбама Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09) до избора органа Комисије на основу овог закона.

Члан 62.

На поступке који су започети до дана почетка примене овог закона примењују се прописи по којима су започети.

Ако после почетка примене овог закона решење Комисије донето у складу са ставом 1. овог члана буде поништено или укинута, поновни поступак спроводи се према одредбама овог закона.

Члан 63.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09).

Члан 64.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује 1. јануара 2020. године, осим одредаба чл. 9-24. овог закона које почињу да се примењују даном ступања на снагу овог закона.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ за доношење закона

Уставни основ за доношење Закона о контроли државне помоћи садржан је у члану 97. став 1. тачке 6. и 12. Устава Републике Србије, којима се утврђује да Република Србија уређује и обезбеђује јединствено тржиште, развој Републике, политику и мере за подстицање равномерног развоја појединих делова Републике, укључујући и развој недовољно развијених подручја, организацију и коришћење простора и научно-технолошки развој.

II. Разлози за доношење закона и циљеви који се остварују

Важећи Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС”, број 51/09) донет је 2009. године, а примењује се од 2010. године. Током примене овог закона испоставило се да је неопходно на другачији и потпунији начин регулисати нека битна питања везана за област државне помоћи, вођење самог поступка контроле државне помоћи, као и начин организације и функционисања Комисије за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија).

Основни разлог за доношење новог закона јесте прецизирање и допуна појединих одредаба, у циљу ефикаснијег спровођења у пракси, као и увођење нових правних института из области државне помоћи у правни систем Републике Србије.

Активности надлежних органа у контексту убрзавања поступка приступања Републике Србије Европској унији, захтевају битније измене важећег закона. Наиме, полазећи од препорука Европске комисије из годишњих извештаја о напретку Републике Србије, као и мерила које је неопходно да Република Србија испуни ради отварања преговарачког Поглавља 8 – Политика конкуренције, а које се односе на додатно усаглашавање домаћег законодавства са европским правним тековинама и испуњавање критеријума оперативне независности и јачање капацитета Комисије, неопходно је изменити постојећи закон у овој области. Доношењем новог закона биће прецизиране одредбе и отклоњене нејасноће које су уочене у примени, уз обезбеђење транспарентности у додели државне помоћи прописивањем јасних правила, а нарочито ће се ојачати капацитети Комисије која треба ефикасном применом закона да допринесе подстицању привредног развоја. У циљу обезбеђивања оперативне независности Комисије нужно је новим законом уредити њен положај, избор органа, али и радно правни статус запослених у Комисији имајући у виду специфичност њених овлашћења. Поред Европске комисије, о неопходности успостављања јасне организационе структуре и формулисања Комисије као правног лица је указано и од стране организација цивилног друштва (Савет страних инвеститора, НАЛЕД, Транспарентност Србија, Центра за европске политике и др.) али и Владиних и других независних тела (Савет за борбу против корупције, Државна ревизорска институција). Приликом израде закона у погледу организационе структуре Комисије, узете су обзир препоруке и предлози експерата са пројеката које финансира ЕУ (Policy and legal advice center и ИПА пројекта техничке помоћи Комисији за контролу државне помоћи).

Имајући у виду да у Републици Србији постоји пракса приликом формулисања независног државног органа, предложена организациона структура не одступа од већ постојећих (као што је Комисија за заштиту конкуренције, Државна ревизорска институција, Фискални савет и др.).

Даље, један од разлога за доношење новог закона који уређује област државне помоћи јесте и усклађивање са новим Законом о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18). Наиме, пре израде новог закона, анализирана су постојећа решења, а нарочито она која се односе на поступке пред Комисијом. Поступак пред Комисијом је посебан управни поступак који спроводи Комисија када поступа у управним стварима, али се предвиђа и примена Закона о општем управном поступку па је, стога, неопходно урадити усклађивање процесног дела закона. Предложено решење садржи јасну дистинкцију између претходне контроле која се састоји у оцени усклађености прописа и других аката на основу пријаве, као и накнадне контроле која се изузетно спроводи по службеној дужности када Комисија има сазнања да помоћ није у складу са правилима о додели државне помоћи. Такође, прописана је јасна обавеза достављања прописа на мишљење, као и недвосмислено одређење у погледу дозвољености неусклађене помоћи. Поред тога, обавеза пријаве је прописана и за оне индивидуалне државне помоћи које се доносе на основу шеме, а чија укупна вредност прелази одређени новчани праг.

Такође, усклађивање је неопходно у циљу уподобљавања процесних норми, увођења јасно дефинисаног поступка (почетак, спровођење радњи, доношење решења), процесног пенала и других управних мера, раздвајања инквизиторског поступка, могућности разматрања постизања оперативне независности Комисије и др. Измене подразумевају и увођење јасне дефиниције шта се сматра под државном помоћи а шта не и под којим условима (Алтмарк критеријум, Market Economy Operator Principle и др.), као и јасно означавање инструмената за доделу. Најзад, формулисани су нови институти као што су периодични пенал, непосредни увид, управне мере, застарелост, регистар додељене државне помоћи, правило кумулације и сл.

На предложени начин, преносе се одговарајући институти предвиђени чланом 107. Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ), као и Уредбом Савета (ЕУ) 2015/1589 од 13. јула 2015. године о утврђивању детаљних правила примене члана 108. УФЕУ (у даљем тексту: Уредба Савета (ЕУ) 2015/1589), али и Обавештењем Европске комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (ОЈ Ц 262, 19.7.2016).

Имајући у виду наведено, доношење новог закона је у складу са низом активности које Република Србија предузима, како би се успоставио правни и институционални оквир за спровођење потребних активности у циљу прилагођавања и усклађивања са правним тековинама Европске уније у области контроле државне помоћи.

Усвајањем закона који се предлаже постигли би се сви напред наведени циљеви имајући у виду да овај закон уређује заштиту слободне конкуренције на тржишту и услове којима се обезбеђује транспарентност у додели државне помоћи, а са друге стране, функционисање, овлашћења и поступање Комисије. Наиме, Комисија се, као независно тело, оснива у складу са обавезама проистеклим из Закона о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 83/08 – у даљем тексту: ССП) и има мандат да контролише доделу државне помоћи у Републици Србији са сличним овлашћењима каква има Европска комисија која тај задатак обавља на нивоу читаве Европске уније.

Успостављањем адекватне контроле државне помоћи и транспарентности у њеној додели, спречава се стављање појединих привредних субјеката у повлашћени положај, односно стварају се једнаки услови пословања за све учеснике на тржишту. На тај начин јача се слободна

конкуренција и обезбеђују здравији услови пословања, чиме се подстиче улазак и останак привредних субјеката на тржишту Републике Србије и омогућава њен привредни развој, од чега крајњу корист имају потрошачи, односно грађани Републике Србије.

Најзад, потреба за доношењем овог прописа проистиче и из разлога неопходности усклађивања припадајућих подзаконских аката као што је, пре свега, Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14), чије је усклађивање, Трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније, предвиђено да се изврши до IV квартала 2019. године.

Усвајањем закона који се предлаже постигли би се сви напред наведени циљеви.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Члан 1.

Одређује се предмет овог закона. Са једне стране, закон уређује заштиту слободне конкуренције на тржишту и услове којима се обезбеђује транспарентност у додели државне помоћи, а са друге стране, оснивање Комисије, као тела надлежног за контролу државне помоћи у Републици Србији, њен положај у правном систему Републике Србије, начин организовања и функционисања, као и њен мандат. Такође, с обзиром да Комисија спроводи посебан управни поступак, овим законом се уређују општи услови, правила и мере за поступање у управним стварима.

Члан 2.

Утврђује се примена закона и то тако да се закон не примењује на подстицаје, односно помоћ која се додељује у пољопривреди и рибарству. Наиме, наведено одступање проистиче из члана 73. став 9. ССП-а којим је јасно назначено да се одредбе о државној помоћи неће примењивати на пољопривредне производе и производе рибарства дефинисане у Поглављу II, Наслова IV ССП-а. Дакле, Република Србија није у обавези да контролише доделу државне помоћи у пољопривреди и рибарству до приступања Европској унији, при чему рибарство обухвата и аквакултуру.

Члан 3.

Овим чланом је дефинисан појам државне помоћи, категорије шеме и индивидуалне државне помоћи и таксативно су наведени инструменте помоћу којих је могуће доделити државну помоћ. Из дефиниције државне помоћи је могуће утврдити да одређена мера представља државну помоћ уколико је додељује давалац државне помоћи, у било ком облику (инструменти путем којих је могуће доделити државну помоћ) и то само уколико су кумулативно испуњени следећи услови:

1) мера доводи до стварног или потенцијалног јавног расхода, што подразумева трошење јавних средстава из буџета Републике Србије, јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине и сл., при чему се под потенцијалним умањењем јавних средстава подразумева ситуација у којој се издају државне гаранције, које се могу, али и не морају активирати, али без обзира што се средства можда и неће утрошити, иста се свакако морају резервисати у буџету. Са друге стране, важна је и приходна страна буџета, те је државна помоћ и то када држава, путем, на пример, ослобођења привредног субјекта од плаћања пореза на добит, убере мање јавних прихода него што би могла у нормалним околностима да оствари прихода по том основу;

2) мера мора бити селективна у смислу да се истом фаворизује само један или група учесника на тржишту или се фаворизује производња одређене робе и/или услуге на тржишту (секторска помоћ), или се мера односи само на одређено подручје Републике Србије (регионална помоћ). Супротно наведеном је општа мера која се подједнако односи на све учеснике на тржишту, све производе и услуге и читаво подручје Републике Србије и иста не представља државну помоћ;

3) мера омогућава економску предност кориснику државне помоћи тако што му доделом средстава (или нпр. отписом дуга) омогућава побољшање финансијске ситуације и обезбеђује предност на тржишту у односу на конкуренте коју иначе не би могао да има у уобичајеним тржишним околностима. Такође, мера која поседује наведене карактеристике нарушава или може да наруши конкуренцију на тржишту, јер нису сви учесници у тржишној утакмици у истом положају. Није нужно доказати да је конкуренција стварно нарушена, већ је довољно да постоји опасност од њеног нарушавања;

4) мера мора да утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица ЕУ, што је новина у односу на претходно законско решење коме је недостајала ова одредница државне помоћи, а, имајући у виду да иста постоји у члану 107. УФЕУ у коме је јасно истакнуто да мера мора да утиче на трговину између држава чланица ЕУ да би се сматрало да садржи државну помоћ.

Дефиниција државне помоћи је потпуно у складу са дефиницијом из члана 107. став 1. УФЕУ, али и упоредном праксом земаља у окружењу. Комисија ће ближе објаснити сваки од критеријума појма државне помоћи у смерницама (или упутству или сличном акту) Комисије у складу са Обавештењем Комисије о појму државне помоћи, из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (ОЈ Ц 262, 19.7.2016).

Шема државне помоћи је дефинисана на начин да представља пропис или скуп прописа (или њихове нацрте или предлоге) као што су закон, уредба, правилник, конкурс, одлука и др. који садрже правни основ за доделу државне помоћи а која се може доделити већем броју корисника који нису унапред познати.

За разлику од тога, појам индивидуалне државне помоћи представља помоћ која се додељује унапред одређеном кориснику путем одређеног појединачног акта на *ad hoc* бази, али и помоћ која се додељује одређеном кориснику на основу шеме помоћи која је претходно оцењена као усклађена, али која, без обзира на ту чињеницу, мора проћи посебну оцену Комисије.

Дефиниције шеме и индивидуалне државне помоћи су у складу са дефиницијама датим у Уредби Савета (ЕУ) 2015/1589.

Такође, ради отклањања евентуалних недоумица, могући инструменти доделе државне помоћи су јасно дефинисани и побројани, при чему се не искључује постојање и додатних облика. Наведено је новина у односу на претходни закон, с обзиром на то да је утврђивање инструмената државне помоћи раније било предмет подзаконских аката.

Као инструменти су препознате субвенције као бесповратна средства, али и субвенционисане каматне стопе на кредите у смислу да држава покрива део или укупне трошкове камата, затим фискалне олакшице које се односе на случајеве када се кориснику опрашта део или цео износ пореза на добит или друге дажбине које је у нормалним околностима дужан да плати, затим гаранције државе, које су издате по условима повољнијим од тржишних односно под условима под којим их корисник никад не би добио од тржишно оријентисане банке или друге финансијске институције или не би могао да их уопште ни добије у нормалним околностима (нпр. ако се налази у тешкоћама).

Државна помоћ може бити садржана и у мери која подразумева одрицање од добити државе у корист привредног субјекта који је у њеном искључивом или делимичном власништву, уколико је то околност у којој

профитно оријентисани власник не би поступио на исти начин и на који начин се том привредном субјекту увећава приход вештачким путем. Државна помоћ је и отпис дуга, јер се на тај начин привредном субјекту умањују уобичајени оперативни трошкови.

Најзад, инструменти покривају случајеве када се држава налази у улози продавца или купца. Наиме, свака продаја (или давање на коришћење) имовине у јавној својини по цени нижој од тржишне, кориснику омогућава умањење трошкова пословања, док свака куповина или коришћење имовине од стране државе по цени вишој од тржишне омогућава власнику те имовине да увећа своје уобичајене приходе. Потребно је нагласити и то да се под повољнијим условима од тржишних подразумевају и случајеви када држава даје своју имовину без накнаде.

Поједини инструменти државне помоћи биће ближе објашњени у смерницама (или упутству или сличном акту) Комисије у складу са Обавештењем Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (ОЈ Ц 262, 19.7.2016).

Члан 4.

Појам даваоца и корисника државне помоћи је ближе дефинисан овим чланом. Тако, давалац државне помоћи може бити било који орган Републике Србије у чијој надлежности је доношење или примена одређеног прописа и који користи средства из буџета Републике Србије (нпр. министарства надлежна за послове финансија, привреде, запошљавања и сл.). Међутим, осим са републичког потребно је обухватити и даваоце са покрајинског и локалног нивоа узимајући у обзир да и они имају одређену аутономију за доделу различитих облика државне помоћи у складу са законом. Такође, давалац државне помоћи може бити и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима, као што је Фонд за развој, који, иако није орган државне управе ипак управља и располаже јавним средствима и самим тим представља потенцијалног даваоца државне помоћи.

Корисник државне помоћи је учесник на тржишту коме се додељује државна помоћ у било ком облику, а учесник на тржишту може бити правно или физичко лице (предузетник) које обавља економску делатност, под којом се подразумева производња или промет робе или пружање услуга на тржишту. Наведена дефиниција је обухватнија од дефиниције садржане у претходном закону, јер препознаје да, осим привредних субјеката, корисници државне помоћи могу бити и други субјекти као што су непрофитне организације уколико се баве производњом робе или пружањем услуге и тиме постају равноправни конкуренти другим учесницима на тржишту.

Институти даваоца и корисника државне помоћи су дефинисани у складу са Обавештењем Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (ОЈ Ц 262, 19.7.2016).

Члан 5.

Овим чланом се упућује на облике државне помоћи који могу утицати на конкуренцију на тржишту, али су изузета од правила опште забране доделе државне помоћи.

Посебно се истиче да када држава додељује помоћ која је социјалног карактера без дискриминације у односу на порекло робе, или ако се помоћ додељује ради отклањања штета проузрокованих природним непогодама односно у другим ванредним ситуацијама у складу са законом који регулише смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, таква помоћ је увек усклађена. Наведена одредба члана 5. је у потпуности усклађена са чланом 107. став 2. тач. (а) и (б) УФЕУ.

За разлику од претходног, поједине врсте државне помоћи могу бити изузете од забране уколико су испуњени одговарајући критеријуми, али који се морају подвести под неки од четири основна критеријума. Ти критеријуми се односе на унапређење економског развоја подручја Републике Србије са изузетно ниским животним стандардом или са високом стопом незапослености, отклањање озбиљног поремећаја у привреди Републике Србије или извођење одређеног пројекта од посебног значаја за Републику Србију, унапређење развоја одређених привредних делатности или одређених привредних подручја у Републици Србији уколико се тиме озбиљно не нарушава, нити постоји претња озбиљном нарушавању конкуренције на тржишту, и коначно ради унапређења заштите и очувања културног наслеђа. Наведено је у складу са чланом 107. став 3. УФЕУ. Да би се подвело под неки од четири основна критеријума, Европска комисија прописује значајан број правила, која су најчешће у форми меких правила (*soft acquis*), са циљем да се таква правила олакшано прилагођавају тренутним економским и тржишним околностима. Такви инструменти тумачења су и прописани чланом 73. тачка 4. ССП. Стога, наведена правила ће бити ближе уређена подзаконским прописима која доноси Влада.

Члан 6.

Мере које не представљају државну помоћ су мере које не испуњавају све критеријуме из члана 107. става 1. УФЕУ-а, и то пре свега када учесник на тржишту не обавља економску делатност или делатност коју обавља нема утицаја на трговину или зато што се мера састоји од накнаде за услугу од општег интереса која испуњава све критеријуме из предмета Алтмарк.

Накнада која се додељује за обављање услуге од општег економског интереса (УОЕИ) не представља државну помоћ ако испуњава одређене услове као што су да је обављање услуга поверено одређеним актом, да је висина накнаде обрачуната по унапред утврђеним параметрима и то тако да покрива трошкове настале обављањем поверене услуге и на крају да је привредни субјект коме су поверене услуге изабран у конкурентном поступку јавног надметања или уколико није да је накнада обрачуната на основу анализе трошкова сличног учесника на тржишту. Овакав став је заснован пре свега на пресуди Европског суда правде познатој као „*Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* (Reference for a preliminary ruling from the Bundesverwaltungsgericht (Germany)) «(Regulation (EEC) No 1191/69 – Operation of urban, suburban and regional scheduled transport services – Public subsidies – Concept of State aid – Compensation for discharging public service obligations)» Opinion of Advocate General Léger delivered on 19 March 2002, Opinion of Advocate General Léger delivered on 14 January 2003, Judgment of the Court, 24 July 2003”. Наиме, ова одлука представља увођење нове праксе у примени правила контроле државне помоћи у ЕУ, самим тим постаје и део обавезујуће правне регулативе која се мора пренети у правни систем РС. Европски суд правде је сматрао да накнада за обављање услуга не представља државну помоћ уколико су испуњена четири кумулативна услова: а) да је поверено обављање услуга и да су обавезе по тим услугама јасно дефинисане; б) да параметри за израчунавање накнаде морају бити објективни, транспарентни и унапред утврђени; в) да компензација не може премашити оно што је потребно за покривање свих или дела трошкова који су настали приликом извршавања обавеза јавних услуга, узимајући у обзир релевантне приходе и разумну добит; г) да онај ко обавља услуге мора бити изабран у складу са поступком јавне набавке који би омогућио избор понуђача који је у стању да пружи те услуге по најнижој цени за заједницу, потребан ниво накнаде мора бити одређен на основу анализе трошкова типичне добро вођене компаније. Тамо где најмање

један од Алтмарк услова није испуњен, накнада за јавне услуге ће се испитати у складу са правилима о државној помоћи.

Такође, уводи се нови правни институт који се односи на понашање надлежних органа Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и сваког правног лица које управља и/или располаже јавним средствима у одређеним случајевима као типични учесник на тржишту. Суштина је у томе да се органи јавне власти могу понашати као приватни инвеститор односно вршити различите трансакције – од улагања у привредне субјекте до отписа дуга привредним субјектима, под условима који би били прихватљиви за типичног учесника на тржишту у приватној својини, који послује у нормалним тржишним условима. Дакле, Комисија мора сагледати сваку трансакцију са становишта како би се понашао приватни, типични учесник на тржишту, односно њену исплативост за државу, а трансакције које за исход немају позитиван ефекат могу се сматрати да садрже елементе државне помоћи. Комисија ће ближе уредити овај принцип у складу са МЕО принципом из Обавештења Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (ОЈ Ц 262, 19.7.2016).

Слично као у претходним ситуацијама, гаранције које су одобриле РС, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе по тржишним условима не представљају инструмент доделе државне помоћи и за њих Комисија не доноси оцену усклађености. У основи то значи да код одобравања гаранција треба поштовати услове који су тржишно оријентисани, у супротном гаранције које се одобравају тако да одступају од уобичајених тржишних принципа као што је на пример одобравање гаранција без провизије или тако да је износ гаранције толики да покрива цео износ кредита или се пак одобравају учеснику на тржишту који је у тешкоћама, могу представљати инструмент доделе државне помоћи уз обавезу пријављивања Комисији на оцену усклађености.

На крају, побројане су неекономске делатности за које помоћ или средстава која се добијају за обављање ових делатности не представљају државну помоћ у смислу овог закона. Наиме, закон се односи на све економске делатности и део неекономских уколико се у неком моменту на тржишту појави више од једног тржишног учесника који их обавља стварајући тиме конкуренцију. Међутим у случају неекономских делатности које су наведене у члану 6. став 4. ради се о искључивим делатностима које само могу обављати органи јавне власти а тичу се пре свега безбедности и добробити грађана.

Одредбе члана 6. ст. 2-4. у складу су са Обавештењем Комисије о појму државне помоћи из члана 107. став 1. Уговора о функционисању Европске уније (ОЈ Ц 262, 19.7.2016).

Члан 7.

Овим чланом се јасно дефинише кумулација као правило, али и дужност да пре него што додели државну помоћ, давалац утврди тачне износе и облике државне помоћи које је потенцијални корисник добио у ранијем периоду за исту сврху. На овакав начин давалац утврђује преостали износ државне помоћи која може бити додељена истом кориснику, а да се не прекорачи дозвољени лимит. Такође, уведен је правни основ за ближе уређење и усаглашавање ове државне помоћи са Уредбом Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године којом се одређене категорије државне помоћи проглашавају усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107. и 108. УФЕУ (ОЈ Л 187, 26.6.2014.).

Члан 8.

Уређује се институт државне помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи), као помоћ која нема значајан утицај на нарушавање конкуренције, а који истовремено представља изузетак од обавезе пријаве државне помоћи,

док само постоји обавеза обавештавања Комисије о њеној додели. Наведено решење је у потпуности у складу са обавезама држава чланица ЕУ према Европској комисији, као и праксом која важи последњих неколико година у Републици Србији. Такође, уведен је правни основ за ближе уређење и усаглашавање ове државне помоћи са Уредбом Европске комисије број 1407/2013 од 18. децембра 2013. године о примени чл. 107. и 108. УФЕУ на de minimis помоћ (ОЈ Л 352, 24.12.2013.) и Уредбом Европске комисије о примени чл. 107. и 108. УФЕУ на de minimis помоћ учесницима на тржишту који пружају услуге од општег економског интереса (ОЈ Л 114, 26.4.2012.).

Члан 9.

Прописује се положај Комисије. Полазећи од неопходности да се успостави оперативна независност Комисије предвиђено је да представља самосталну и независну организацију која врши јавна овлашћења и има статус правног лица. Такође, ради веће транспарентности извештаје о раду подносиће Народној скупштини и објављивати на интернет страници.

Члан 10.

Комисија има законом одређене надлежности и то већину ради као поверене послове. Свакако најзначајније је да оцењује усклађеност државне помоћи са правилима о додели, односно да ли одређена државна помоћ испуњава законом и подзаконским актима прописане услове да се може квалификовати као дозвољена. Неопходно је да прописи и други акти који представљају основ за доделу државне помоћи буду у складу са правилима о додели државне помоћи да се не би десило да државна помоћ чија се додела планира доведе до поремећаја конкуренције на датом тржишту. Придржавање ових правила од стране давалаца и корисника државне помоћи, управо омогућава несметано функционисање тржишта и елиминише могуће негативне импликације на конкуренцију. Поред тога Комисија решава о правима и обавезама давалаца и прималаца државне помоћи, врши контролу ненаменског коришћења додељене државне помоћи, налаже повраћај неусклађене државне помоћи и др.

Члан 11.

Органи Комисије су Савет и председник. Савет је колегијални орган који има пет чланова, од којих је један председник Комисије. Све одлуке и акте Комисије доноси Савет, осим у изузетним случајевима када је доношење појединих одлука законом поверено председнику Комисије или у појединим случајевима овлашћеним лицима (одлуке у вези са управљањем поступком). Председник Комисије представља и заступа Комисију, потписује све одлуке и обавља друге послове у складу са законом, а који се односи и на радно правне односе са запосленима и руковођење радом органа.

Члан 12.

Избор органа Комисије поверен је Народној скупштини. Наиме, како би се обезбедила независност Комисије у пуном капацитету неопходно је да избор чланова Савета и председника не буде под контролом извршне власти. Наиме, садашње решење у закону предвиђа да Влада на предлог: министарства надлежног за послове финансија, министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја, министарства надлежног за послове инфраструктуре, министарства надлежног за послове заштите животне средине и Комисије за заштиту конкуренције. Сви наведени предлагачи, осим Комисије за заштиту конкуренције, могу представљати даваоце државне

помоћи. С тим у вези предложено је решење којим се предвиђа избор председника и чланова Савета на основу јавног конкурса који расписује председник Народне скупштине. Одређује се ко може бити биран за члана Савета и председника Комисије. Стручност и оспособљеност представљају критеријуме који обухватају поседовање теоријског и практичног знања из области државне помоћи, права конкуренције или правних тековина ЕУ, а које надлежни скупштински одбор може да провери. Предвиђено је да се избор врши на две одвојене листе кандидата, при чему су изабрани они кандидати који добију највише гласова на свакој листи, односно први наредни кандидат. Дозвољено је да исто лице конкурише и за члана Савета и за председника при чему се уколико буде изабрано за председника, резултати гласања за то лице неће узимати у обзир.

Члан 13.

Прописује се трајање мандата и ограничава могућност избора истог лица на два пута.

Члан 14.

Одређују се ситуације у којима престаје функција председника и члана Савета. Тако поред истека мандата, функција престаје и подношењем оставке, разрешењем, испуњавањем општих услова за старосну пензију, као и због трајне неспособности за рад која је последица болести. У случају да престане функција председника Комисије из неког од наведених разлога надлежни одбор ће именовати вршиоца дужности из реда чланова Савета до ступања на функцију новог председника.

Члан 15.

Један од начина престанка функције председника и члана Савета је разрешење. Овим чланом детаљно се уређује поступак разрешења председника Комисије и члана Савета, као и основ за разрешење. Такође, одређено је да иницијативу за покретање поступка може поднети председник, Савет, секретар Комисије или надлежни орган за спречавање корупције. Ако је поступак покренут надлежни одбор може до 6 месеци удаљити са функције лице против кога је поступак покренут у ком случају може да именује вршиоца дужности председника између чланова Савета.

Савет ће наставити са радом иако престане функција председника или члана Савета све док је могуће несметано функционисање, односно доношење одлука прописаном већином.

Члан 16.

Савет је колегијални орган који своје одлуке доноси гласањем, а да би једна одлука била донета потребна је већина гласова од укупног броја чланова. Имајући у виду да Савет доноси све одлуке и да се бира да би одлучивао у сваком конкретном случају није дозвољено уздржавање приликом гласања. Ради обезбеђивања несметаног свакодневног функционисања и доношења одлука предвиђа се да Савет на предлог председника бира заменика председника из својих редова на период од годину дана, који би имао сва права и обавезе председника када је он одсутан.

Члан 17.

Комисија има Статут који доноси Савет и који се објављује у Службеном гласнику па ће, у складу са својим делокругом рада, Републички секретаријат за законодавство вршити његову проверу у смислу усаглашености овог акта са прописима у правном систему и надзор над његовим објављивањем.

Члан 18.

Специфичност послова који су дати у надлежност Комисији одређују и потребу да се пропише неспојивост функција и послова које могу да обављају председник и чланови Савета. Наиме, Комисија одлучује о правима и обавезама и давалаца и корисника државне помоћи те стога је функција неспојива са функцијом у државним органима, радом у државном органу или органу јединице локалне самоуправе, код носилаца јавних овлашћења или других органа који могу бити даваоци државне помоћи. Ограничења постоје и у погледу корисника државне помоћи па тако председник или члан Савета не сме имати својински удео већи од 3% у правним лицима који су корисници државне помоћи. Поред наведених постоје и општа ограничења која се односе на обављање других послова који нису спојиви са обављањем јавне функције или који би могли негативно да утичу на самосталност, непристрасност и углед Комисије. Имајући у виду да председника Комисије и чланове Савета на функцију бира Народна скупштина и да им је поверено да врше јавна овлашћења они представљају јавне функционере, те се на њих примењују сва правила закона којим се уређује спречавање корупције.

Члан 19.

Комисија је самостална и независна организација која врши јавна овлашћења и којој су за обављање послова неопходна финансијска средства. За разлику од других организација и агенција које имају сопствене приходе из накнада и такси које наплаћују за издавање одређених аката Комисија не обавља такву врсту послова. Сврха ове организације је да оцењује усклађеност државне помоћи са аспекта испуњености услова прописаних овим законом. Полазећи од тога ко може бити давалац државне помоћи (надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе или свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима) јасно је да се финансирање не може обезбедити из непореских прихода (такса и накнада). Због тога је неопходно за функционисање ове Комисије обезбедити средства у буџету Републике Србије у складу са финансијским планом који ће утврдити Савет, а Народна скупштина дати сагласност.

Чл. 20-24.

Како би се обезбедила функционална раздвојеност службе која води поступке и Савета као органа који доноси одлуке детаљно је уређен статус запослених у Комисији. Пре свега направљена је разлика између стручне службе и пратеће службе. С тим у вези обема службама руководи секретар кога поставља Савет на пет година. Наиме, стручну службу чине контролори и аналитичари државне помоћи који обављају стручне послове из надлежности Комисије, односно представљају овлашћена службена лица за вођење поступака пред Комисијом. У погледу права и обавеза запослених у стручној и пратећој служби примењују се одредбе закона које уређују права државних службеника и намештеника, на примања запослених у служби Комисије примењују се прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника, док је плата председника Комисије и плата члана Савета одређена у висини плате председника односно судије Врховног касационог суда.

Члан 25.

Имајући у виду да се овим законом регулише посебан управни поступак, овим чланом одређена је супсидијарна примена Закона о општем управном поступку.

Члан 26.

Одређује се страначка легитимација у поступку, па тако својство странке увек има давалац државне помоћи, односно подносилац пријаве. Странка у поступку не може бити предлагач прописа када се спроводи претходна контрола прописа, јер се у конкретној ситуацији не води поступак, већ Комисија издаје мишљење. Странка може бити давалац или скуп даваоца који подносе пријаву у поступку претходне контроле по захтеву странке, односно који су као такви означени у поступку накнадне контроле. Својство странке у смислу овог закона нема корисник односно подносилац иницијативе за покретање претходног поступка и поступка накнадне контроле. Наиме, како Комисија не решава о правима и обавезама корисника државне помоћи, већ оцењује да ли је у поступку претходне или накнадне контроле помоћ усклађена, извршено је јасно опредељење и у погледу корисника односно подносиоца иницијативе. Наведени став је у потпуности у сагласности са Уредбом Савета ЕУ 2015/1589, где се корисницима и подносиоцима иницијативе оставља право да се информишу, у одређеним ситуацијама узму учешће у поступку у виду изјашњења, али не и активне легитимације, јер Европска комисија налаже искључиво држави чланици да изврши повраћај средстава која нису у складу са унутрашњим тржиштем.

Члан 27.

Имајући у виду обавезу пријаве у претходној контроли (прописа и поступка по захтеву странке), терет доказивања у погледу усклађености државне помоћи је увек на подносиоцу пријаве. Такође, имајући у виду прописану страначку легитимацију у поступку накнадне контроле, односно доказивање да одређене мере у складу са чланом 6. Предлога закона не представљају државну помоћ, потврђују ово решење. Овакво опредељење у потпуности кореспондира становишту из Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Члан 28.

У намери да се потенцијалним даваоцима поједностави и омогући информација да ли одређена помоћ може имати карактер државне помоћи, односно да ли постоји обавеза пријаве, уводи се обавештење о потреби пријаве државне помоћи. Овлашћено службено лице процењује предлог основа за доделу средстава, и уколико сматра да може представљати основ за доделу државне помоћи, обавештава даваоца о обавези пријаве укључујући и врсту помоћи.

Члан 29.

Комисија оцењује усклађеност са правилима о додели државне помоћи, и то чини у претходној односно накнадној контроли државне помоћи. Приликом оцене, Комисија износи ниво усклађеност при чему она помоћ која је оцењена као неусклађена је недозвољена државна помоћ. Поступањем, прати се стање на тржишту, са намером идентификовања потенцијалних дисторзија које евентуално могу настати доделом неусклађене државне помоћи. Поред наведеног, формалног поступка, Комисија у свом раду користи и секторске анализе.

Члан 30.

Овим чланом су побројане ситуације у којима постоји обавеза пријаве државне помоћи. За разлику од важећег законског решења, уводи се додатна ситуација у којој се прописује обавеза. Наиме, имајући у виду да се приликом оцене усклађености шеме државне помоћи, не контролише даља додела државне помоћи индивидуалним субјектима којима се додељују средства по основу те шеме, наведено законско решење омогућава јаснију контролу

индивидуално додељене помоћи на основу шеме. Стога, прописан је одговарајући вредносни праг који се везује за шему државне помоћи, а у сврху допунске контроле спровођења одређених шема државне помоћи.

Сходно томе, прописано је да Влада ближе уређује садржину и облик пријаве, уз одређење да мора садржати све податке и информације неопходне за одлучивање Комисије. Такође, јасно је идентификован подносилац пријаве у претходној контроли који је и одговоран за тачност и истинитост података наведених у пријави. Претходна контрола је поступак пред Комисијом који се покреће пријавом државне помоћи. Неопходно је истакнути да се претходна контрола јавља у два облика (претходна контрола прописа и претходна контрола по захтеву странке), и да се у оба случаја подноси пријава државне помоћи.

Ради усклађивања са најважнијом одредбом Уредбе Савета ЕУ 2015/1589 која се односи на клаузулу о мировању (standstill clause), прописана је обавеза да се помоћ која подлеже пријави не сме доделити пре одлуке или мишљења Комисије. Да би се овај институт ојачао, обавеза пријаве је уведена претходним чланом.

Члан 31.

Овим чланом се уводи дужност предлагача односно доносиоца прописа да предлог прописа достави Комисији, ради оцене усклађености са правилима о додели државне помоћи. Комисија ће мишљењем оценити усклађеност прописа. Уколико пропис не садржи довољно услова или критеријума за оцену, у мишљењу се назначавача неопходност прописивања допунских услова или обавеза пријаве индивидуалне помоћи. Мишљење Комисија доноси у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве. За разлику од претходног, уколико је пропис усвојен без спроведене претходне контроле, Комисија обавештава доносиоца, односно предлагача прописа, али и Владу Републике Србије о обавези усклађивања.

Члан 32.

Предлог закона је предвидео да ће се поступак по захтеву странке покренути пријавом државне помоћи. У највећем броју случајева, пријава државне помоћи ће се односити на индивидуалну помоћ која се додељује на основу акта који није пропис (нпр. акт привредног субјекта који је у власништву Републике Србије, као давалац помоћи). Из тог разлога, чланом 32. Предлога закона се први пут уводи обавеза подносиоца пријаве да наведе све даваоце и инструменте државне помоћи које се додељују индивидуалном привредном субјекту. На такав начин, омогућава се јасан увид у све врсте помоћи, инструмената, извора, што ће значајно олакшати кумулацију државне помоћи. Пракса Комисије је показала да велики број давалаца државне помоћи, нарочито локалне самоуправе, не перципирају обавезу подношења пријаве и кумулације. Имајући у виду да ће се увести регистар као електронска база додељене државне помоћи, оваква пријава ће бити од нарочитог значаја приликом уношења података у регистар. Такође, кроз навођење више даваоца, може се стећи увид у тренутак евентуалне доделе државне помоћи која није пријављена Комисији. Ставом 3. поменутог члана је предвиђена обавеза достављања потпуне пријаве државне помоћи. Из наведеног става се може закључити да Комисија може наложити допуну пријаве. Уколико се утврди да пријава не испуњава услове, да акт не садржи правни основ за доделу државне помоћи, или странка не изврши допуну, Комисија може одбацити пријаву што је у потпуности у складу са чланом 5. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Члан 33.

Разлог формулисања члана 33. Предлога закона представља могућност да странка у поступку у сваком тренутку може одустати од већ поднете пријаве, о чему ће председник Комисије донети решење о обустави поступка, што кореспондира овлашћењима Европске комисије сходно члану 10. (повлачење пријаве) Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Поред тога, остављена је и могућност да странка у поступку измени и допуни пријаву, све до тренутка доношења решења Комисије. Стога, из разлога начела делотворности предвиђено Законом о општем управном поступку, рокови одлучивања Комисије се sukcesивно померају, и почињу изнова тећи пријемом потпуне пријаве, што је у складу са праксом органа који поступају у сличним или истоветним ситуацијама. Такође, институт потпуне пријаве је препознат и у ставу (7) преамбуле Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Чл. 34. и 35.

Ради усклађивања са чланом 24. став 2. подстав 1. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589, члан 34. Предлога закона омогућава да свака заинтересована страна може доставити иницијативу за покретање накнадне контроле. Поред конкурената и других лица који су дужни да докажу свој правни интерес (у потпуности кореспондира ставу (33) преамбуле Уредбе Савета ЕУ 2015/1589), остављена је могућност подношења иницијативе како од стране даваоца тако и од стране корисника државне помоћи. Илустрације ради, давалац државне помоћи може поднети иницијативу уколико сматра да се средства користе супротно намени, док корисник то може урадити из разлога правне сигурности уколико сматра да трансакција садржи елементе државне помоћи. Остављено је да Комисија ближе уреди облик и садржину иницијативе, што се превасходно односи на формулисање Обрасца за подношење иницијативе који ће бити усклађен са европским правним тековинама. Уколико то оцени неопходним, према члану 35. Предлога закона, Комисија може затражити од подносиоца иницијативе допунске информације, податке или документа, укључујући и обавезно обавештење подносиоца иницијативе што је у складу са чланом 24. став 2. подстав 2. и чланом 12. став 1. подстав 2. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Члан 36.

У оквиру накнадне контроле направљена је јасна разлика између две ситуације: претходног поступка и поступка накнадне контроле. Претходни поступак обухвата постојање општих сазнања да нешто може представљати државну помоћ, док је то код поступка накнадне контроле преточено у виши степен – основану претпоставку да је помоћ додељена или се користи супротно правилима. Разлог за наведену дистинкцију се налази у чињеници да опште сазнање о додељеним средствима често не кореспондира са оценом да се ради о неусклађеној (недозвољеној) или ненаменски утрошеној државној помоћи. Стога, било је неопходно обухватити ситуације и дефинисати поступање Комисије када се накнадно (стога и накнадна контрола) на основу општих сазнања дође до података који указују да додељена средства која претходно, и поред обавезе, нису пријављена Комисији али да је државна помоћ усклађена, што је урађено чланом 36. Предлога закона. Слично, обухваћена је ситуација према којој се утврди да додељивање одређених средстава нема карактер државне помоћи, што је ближе и образложено и чланом 6. Предлога закона (постојање мера које не представљају државну помоћ). Поступак се покреће закључком, који се доставља даваоцу државне

помоћи на изјашњење што је у складу са принципом из члана 6. став 2. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Када се додељена средства не односе на државну помоћ, Комисија доноси решење којим се поступак обуставља (у складу са чланом 9. став 2. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589), док у ситуацији када се утврди да средства имају карактер државне помоћи која је у складу са законским и подзаконским актима, Комисија доноси решење које садржи оцену усклађености. Међутим, у зависности од конкретне ситуације, могуће је да се на основу додатних информација, опште сазнање претвори у основану претпоставку да додељена средства представљају државну помоћ која није у складу са позитивним правилима, односно да су средства и поред оцене Комисије, искоришћена на другачији начин. У том тренутку, Комисија ће наставити контролу у поступку накнадне контроле о чему ће донети засебан закључак којим се покреће поступак по службеној дужности. Наведено правно решење је у потпуности у складу са позитивном праксом других државних органа (више погледати Закон о заштити конкуренције и начин оцене концентрација: фазу 1 поступка по захтеву странке испитивање концентрација у скраћеном поступку и настављање у поступку испитивања концентрација по службеној дужности – фаза 2).

Члан 37.

Овим чланом је прописано да ће Комисија покренути поступак накнадне контроле по службеној дужности, када на основу сопствених информација, достављених иницијатива и других расположивих података основано претпостави да је државна помоћ додељена супротно одредбама овог закона односно да се користи или је коришћена супротно одредбама закона. Наведени разлози за покретање су у складу са чланом 6. став 1. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Такође, ради потпуне хармонизације са ставом 2. истог члана Уредбе Савета ЕУ 2015/1589, прописана је минимална садржина закључка о покретању, при чему је неопходно да тај акт Комисије садржи правни основ и образложене разлоге за покретање поступка, као и позив свим заинтересованим лицима који располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама, да их доставе Комисији. У циљу усаглашавања са позитивним прописима, али у складу са успостављеном праксом других државних органа, не одступајући од истих, предвиђено је да се закључак о покретању може побијати само тужбом против коначног решења.

У погледу мере којом се налаже привремено обустављање доделе државне помоћи до доношења коначног решења Комисије, исто је у складу са институтом „налога за обуставу” који је прописан чланом 13. став 1. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589, а о чему је чланом 52. Предлога Закона ближе дефинисано као мера понашања.

Члан 38.

У складу са чланом 9. ст. 3. и 4. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589 (позитивна и условна одлука), Предлогом закона је остављена могућност странци у поступку да пре доношења коначне одлуке достави Комисији захтев за прекид поступка са предлогом мера које је спремна добровољно да предузме. Наиме, чланом 38. Предлога закона, је предвиђено да захтев поред предложених мера садржи услове и рокове за извршење таквих мера које ће Комисија појединачно да цени. Стога, у зависности од ситуације, Комисија може захтевати допуну предложених мера у циљу успостављања одговарајућег степена усклађености са правилима за доделу државне помоћи, што одговара институту условне одлуке Европске комисије из члана 9. став 4. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Такође, у погледу допуне мера које Комисија захтева, преузето је становиште из члана 22. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Пре доношења решења, Комисија

усваја решење о прекиду поступка, којим се одређују мере и рокови за извршење. Ако је странка у потпуности извршила предложене мере, Комисија решењем обуставља поступак. Циљ овог института представља отклањање тржишних поремећаја насталих као последица доделе неусклађене државне помоћи.

Члан 39.

У складу са правилом да је овлашћено службено лице дужно да утврди правилно и потпуно чињенично стање у поступку, те да изведе све потребне радње у том циљу, овом одредбом је јасно назначено ко спроводи и именује овлашћено лице.

Члан 40.

Прецизирају се права странке у поступку, а нарочито наглашава право на изјашњавање и разгледање списка, али и дужност поступања по налозима службеног лица.

Члан 41.

Овим чланом је предвиђена могућност и право на обавештавање о току поступка лица која нису странка у поступку. Услов за наведено јесте неопходност да докажу сопствени правни интерес, што је у складу са ставом (33) преамбуле Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. За разлику од члана 34. Предлога закона, на овакав начин се омогућава да и лица која нису поднела иницијативу имају право на информисање о току поступка, односно лица на основу чије иницијативе је покренут поступак остану у току са поступком. Поред усклађивања са чланом 64. став 8. Закона о општем управном поступку, овом одредбом се испуњава циљ предвиђен чланом 24. став 3. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Члан 42.

Предвиђена је обавеза достављана информација, података и докумената од странке у поступку, корисника или трећих лица. Овим чланом је направљена јасна разлика између захтева и закључка којим се налаже достава података, нарочито када се тражени подаци налазе код лица који нису странка у поступку. У случају непоступања по захтеву Комисија ће закључком наложити поменутиим лицима достављање података, уз одговарајуће упозорење да у случају непоступања, или поступања супротно налогу, Комисија може одредити периодични пенал у складу са овим законом. Наведено је у потпуности у складу са чл. 7. и 12. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Имајући у виду да није могуће наложити периодични пенал државним органима и органима државне управе, у случају непоступања странке у поступку (даваоца државне помоћи), Комисија може обавестити Владу.

Члан 43.

Спровођење непосредног увида код корисника државне помоћи представља нов институт, који није постојао у ранијем законском решењу. Таква ситуација је могућа искључиво у случају када и поред уверавања даваоца државне помоћи да је одређена помоћ усклађена, постоји довољно доказа за основу претпоставку да она није усаглашена. Најчешће такве ситуације се доводе у везу са давањем нетачних или непотпуних података од стране даваоца или корисника. Карактер ове процесне радње је истоветан принципима увиђаја из члана 133. Закона о општем управном поступку, а у потпуности је у складу са чланом 27. (Праћење на лицу места) Уредбе Савета ЕУ 2015/1589

који је уподобљен у односу на позитивне прописе. За разлику од сличних института који постоје у позитивно правним прописима (ненајављени увиђај према Закону о заштити конкуренције), овај институт се превасходно односи на „најављени” увиђај што је и била намера члана 27. став 3. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Имајући у виду да је ставом 2. истог члана Предлога закона, предвиђено шта овлашћено лице може урадити приликом спровођења непосредног увида, исто у потпуности кореспондира ставу 2. члана 27. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Циљ наведене одредбе представља правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања, које није на други начин могуће утврдити.

Члан 44.

У односу на постојеће законско решење којим се без јасних критеријума прописује однос према поверљивим подацима, чланом 44. Предлога закона је предвиђена јасна процедура као и критеријуми за одређивање заштите података. Предвиђено је да предмет заштите могу бити подаци који су достављени, прикупљени или стављени на увид Комисији у поступцима пред Комисијом, односно приликом подношења иницијативе за испитивање доделе неусклађене државне помоћи. Као услов за одређивање заштите представља могуће наступање значајне штете, уколико се такви подаци објаве, за лица којима припадају ти подаци или на које се односе, или би дошло до значајног отежавања вођења поступка пред Комисијом. Подаци се штите искључиво по захтеву странке или подносиоца иницијативе, укључујући и лица на које се такви подаци односе, док се уз захтев за одређивање заштите података доставља и верзија поднеска у којој су такви подаци искључени (анонимизирана верзија). Имајући у виду да о подацима који имају својство заштићених података, одлучује председник Комисије закључком, уколико захтев није оправдан могуће је искористити правни лек у виду жалбе о којој одлучује Савет. Подаци који најчешће имају третман пословне тајне су подаци који се односе на know-how, методе процене трошкова инвестиција, бизнис или инвестициони план, будуће предикције у погледу структуре трошкова и цена, као и продајну стратегију, производне тајне и поступке и сл. Међутим неопходно је истаћи да листа није коначна, имајући у виду специфичност сваког података засебно. Такви подаци се не могу користити, нити објављивати без изричите сагласности доставиоца података, при чему се приступа изради анонимизираних верзија коначне одлуке Комисије, што је у складу са чланом 9. став 9. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Водећи рачуна о интересима свих учесника на тржишту и њихових интереса да одређене податке штите, због потенцијалне штете, подаци о њиховом идентитету као подносиоцу иницијативе или доставиоцу података, се могу ускратити, односно не могу учинити доступним јавности и другим заинтересованим лицима, што је у потпуности у складу са принципима из члана 9. став 10. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Циљ ове одредбе представља детаљније уређење овог института који је од нарочитог значаја са становишта транспарентности доделе државне помоћи.

Члан 45.

Иако је прописана обавеза чланом 11. Закона о општем управном поступку, члан 45. Предлога закона, уводи недвосмислену, јасну обавезу да само у поступцима у којима Комисија државну помоћ оцењује као неусклађену, овлашћено службено лице обавештава странку о битним чињеницама, доказима и осталим елементима на којима ће заснивати решење (негативно решење). На наведени начин се у потпуности хармонизује обавеза која проистиче из члана 9. став 8. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Слична правна решења постоје у Закону о заштити конкуренције, те се на овакав начин не одступа од праксе државних органа у конкретним ситуацијама, док се странкама омогућава правна сигурност.

Члан 46.

Ради обезбеђивања транспарентности одлука које доноси Комисија, а који су превасходно прописани чланом 32. (Објављивање одлука) Уредбе Савета ЕУ 2015/1589, чланом 46. Предлога закона је преузета обавеза објаве решења којим се одлучује о усклађености државне помоћи, као и закључака о покретању поступка по службеној дужности на интернет страници Комисије. Имајући у виду да неки од поменутих докумената може садржати пословно осетљиве или тајне податке, према којима је Комисија одредила заштиту, ставом 2. члана 46. Предлога закона је прописано изостављање таквих података, те објава искључиво анонимизираних верзија акта у питању. Познати су примери реакције берзи на најаве вођења поступка Европске комисије у вези са испитивањем усклађености државне помоћи против држава а у вези са корисницима. Стога Европска комисија, најчешће издаје кратка саопштења да су поступци покренути, минимализујући степен детаља, а наводећи искључиво основне разлоге испитивања усклађености конкретне помоћи са правилима о унутрашњем тржишту. У Предлогу закона предвиђена је обавеза објаве закључка о покретању *ex officio* поступка, али и изузетак од таквог правила који у потпуности кореспондира са позитивним прописима и пракси независних тела у Републици Србији.

Члан 47.

Прописује се да Комисија сарађује са другим државним органима како у погледу стручне помоћи даваоцима државне помоћи, тако и са органима који у складу са својим надлежностима омогуће спровођење одређених радњи Комисије.

Члан 48.

Даваоци државне помоћи дужни су да достављају податке о корисницима државне помоћи како би се креирала свеобухватна база података која служи за праћење кумулације државне помоћи. Кумулација је прописана чланом 7. овог закона као збир додељене државне помоћи која има јединствен циљ и намену независно од врсте, инструмената доделе и даваоца државне помоћи. Са циљем лакшег обрачунавања преосталог износа државне помоћи, даваоци су дужни да воде евиденцију о додељеној помоћи, укључујући и уношење таквих података у електронску базу. Давалац уноси податке о кориснику, а нарочито правни основ за доделу, врсту, инструмент и износ додељене државне помоћи. Облик и начин уношења податка и функционисања регистра ближе уређује Комисија.

Члан 49.

Намера, да се дефинише секторска анализа додељене државне помоћи и инструмената путем којих је додељена, полази од тога да би додела државне помоћи у одређеним секторима могла озбиљно нарушити и ограничити конкуренцију или је пак државна помоћ у међувремену постала неусклађена у односу на закон. Стога, ова врста анализа представља још једну новину и веома значајан инструмент контроле и мониторинга државне помоћи, који је преузет и у потпуности у складу са европским правним тековинама, конкретно чланом 25. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Примера ради, секторска анализа додељене помоћи би требала да пружи увид какви су утицаји конкретне државне помоћи на развој одређених индустријских грана и стварање специфичних занимања радне снаге, те у којој мери је државна помоћ утицала на развој тржишта али и конкуренцију. Такође, оставља се могућност да се анализирају инструменти доделе државне помоћи (гаранције, пореске олакшице, додела земљишта по умањеној цени од тржишне и др.), како би се

стекао бољи увид о начину доделе државне помоћи, али и ефектима по буџет Републике Србије и локалних самоуправа. Овим би се омогућило правовремено реаговање и заустављање мера државне помоћи које више нису у функцији развоја истовремено омогућавајући основ за препоруке унапређења политике државних подстицаја и економског развоја.

Члан 50.

Имајући у виду досадашње искуство приликом састављања Годишњег извештаја о додељеној државној помоћи, чланом 50. Предлога закона је прописан и јасно уређен процес прикупљања и коришћења података за потребе израде Годишњег извештаја о додељеној државној помоћи. Наиме, приликом израде и објаве извештаја, често се каснило са објавом и одступањем од закона одређених рокова. Као разлог наведеног је представљало неодазивање давалаца државне помоћи на позив за достављање података, непоклапање временских периода израде извештаја, са периодима према којем даваоци могу приступити сопственим збирним подацима. Такође, имајући у виду надлежност одређених давалаца (нпр. министарства) да врше надзор над другим даваоцима државне помоћи (нпр. посебне организације у оквиру министарства, агенције и сл.), долазило је до дуплирања приказаних износа додељене државне помоћи. Новим решењем су јасно постављени рокови, који су у складу са периодима доступности информација потребних за израду извештаја, али и јасне обавезе даваоца да воде евиденцију о таквим подацима. Наведено законско решење, омогућава потпуну усклађеност са принципима израде годишњих извештаја на основу члана 26. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Истовремено, решено је питање достављања података трећим лицима, који су коришћени приликом израде Годишњег извештаја о додељеној државној помоћи, прописивањем претходне сагласности даваоца што кореспондира принципима сагласности из члана 9. став 9. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589.

Члан 51.

Полазећи од обавезе прописане чланом 73. тачка 6. ССП која се односи на обавезу састављања свеобухватног пописа шема државне помоћи и њиховог усклађивања са правилима за доделу државне помоћи, чланом 51. Предлога закона уводи се у национално законодавство први пут обавеза свих давалаца државне помоћи да годишњим извештавањем омогуће Комисији да изради попис шема. Попис шема државне помоћи је први значајни корак у успостављању правно-институционалног оквира за контролу државне помоћи. Њиме се такође обезбеђује транспарентност у области државне помоћи и информисаност Владе Републике Србије о свим мерама које су на снази, а по основу којих се додељује државна помоћ. На такав начин се омогућава олакшан увид свих постојећих шема на једном месту, али и оцена усклађености сваке појединачно. Међутим, од значаја представља и обавеза даваоца да достави Комисији план усвајања шема државне помоћи за наредну буџетску годину и јасан временски оквир за усвајање. С обзиром на ограниченост капацитета Комисије, али и јасно прописане обавезе достављања свих прописа у оквиру претходне контроле из члана 31. Предлога закона, на наведени начин се омогућава да Комисија буде благовремено упозната са доношењем свих основа за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени.

Члан 52.

Водећи се основним принципима из чл. 13. и 16. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589, предвиђене су врсте управних мера које Комисија може да одреди уколико у току поступка накнадне контроле утврди неусклађеност државне помоћи. Основна мера која се може одредити представља меру понашања, која је дефинисана ставом 2. члана 52. Предлога закона као привремено или трајно

обустављање вршења радњи доделе помоћи. Привремено обустављање се може изрећи већ на самом почетку поступка накнадне контроле и може представљати саставни део закључка којим се поступак накнадне контроле покреће. На овакав начин, остварује се потпуна усклађеност са чланом 13. став 1. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Међутим, најзначајнији институт који се преноси из европске правне тековине и мера коју Комисија може да одреди, представља мера повраћаја државне помоћи из члана 52. став 3. Предлога закона. Наиме, уколико утврди неусклађеност, Комисија коначним решењем налаже даваоцу државне помоћи да изврши повраћај додељеног износа државне помоћи, увећаног за законску затезну камату, што у потпуности кореспондира члану 16. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Исти члан Предлога закона, уводи и могућност ослобођења повраћаја износа затезне камате, под условом да би то довело до стечаја или престанка обављања пословне делатности корисника. Овакве ситуације могу да буду честе, нарочито у околностима уколико је државна помоћ додељена значајно раније (у границама рокова застарелости), а с обзиром да се затезна камата обрачунава почев од дана коришћења те помоћи до дана повраћаја искоришћеног износа. Суштина мере повраћаја државне помоћи мора да буде успостављање равнотеже и здраве конкуренције на тржишту, а не уклањање једног од учесника са тржишта, што као крајњи ефекат може имати умањење броја активних учесника на тржишту, самим тим и ефикасне конкуренције.

Тренутком одређивања неких од наведених мера, Комисија обавештава и органе који су надлежни за послове државне ревизије и буџетске инспекције, имајући у виду делокруг послова који обављају, а с обзиром да је неопходно испратити ваљано да ли се и у којој мери одлуке Комисије поштују.

Члан 53.

Имајући у виду да је чланом 42. Предлога закона прописано да ако се основано претпостави да се тражени подаци, ствари или исправе налазе код корисника или трећих лица, Комисија може наложити достављање таквих података, као мера у случају непоступања по налогу службеног лица, или неблаговремено извршавање обавезе, као и достављање нетачних или непотпуних података, Комисија према члану 53. Предлога закона може одредити меру периодичног пенала. Услови из става 1. члана 53. Предлога закона у потпуности кореспондирају условима из члана 8. став 1. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Износ периодичног пенала је одређен у распону при чему је вођено рачуна приликом дефинисања почетног распона, имајући у виду могућност да лица којима се изриче мера могу бити мали и средњи привредни субјекти, за које се чланом 8. ст.3. и 4. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589 нарочито наглашава да се води рачуна о пропорционалности и примерености. Стога, максимални износ је ограничен на 5% вредности просечног дневног промета корисника или другог учесника на тржишту, што је у складу са износом предвиђеним чланом 8. став 2. подстав 2. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Као изузетак од одређивања мере пенала, прописана је ситуација уколико корисник или други учесник на тржишту докаже да би довела до стечаја или престанка обављања пословне делатности корисника или отежаног пословања, што је у складу са принципом укидања или умањења периодичног пенала из члана 8. став 4. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589. Увођење периодичног пенала не представља новину у правном систему Републике Србије, већ је претходно у форми процесног пенала уведен Законом о заштити конкуренције.

Члан 54.

Против коначног решења Комисије може се водити управни спор. Тужба се подноси у року од 30 дана од пријема решења. По захтеву тужиоца Комисија може да одложи извршење решења. Тужба не одлаже извршење решења.

Савет доноси одлуку о одлагању најкасније до истека рока за повраћај државне помоћи. У споровима покренутим против решења Комисије, суд може да одлучи у спору пуне јурисдикције ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то.

Члан 55.

У погледу застарелости, најважнија околност предвиђена чланом 55. Предлога закона представља опредељење да Комисија не може наложити повраћај државне помоћи по истеку периода од десет година. Ст. 1. и 2. истог члана јасно и недвосмислено пресликавају члан 17. Уредбе Савета ЕУ 2015/1589, којим је указано да рокови почињу тећи од дана доделе државне помоћи без обзира на врсту, категорију или форму, те да се застарелост прекида сваком радњом Комисије или странке у поступку. У складу са позитивним прописима, неопходно је обрадити и тренутак вођења евентуалног управног спора, као и правни статус застарелости у тој ситуацији. Стога, став 3. члана 55. Предлога закона, недвосмислено указује да ће се обуставити застарелост до правоснажности одлуке.

Имајући у виду да Уредба Савета ЕУ 2015/1589 предвиђа рок застарелости у погледу одређивања мере периодичног пенала, у складу са позитивном праксом опредељен је период од годину дана од дана пропуштања извршења радње или обавезе наложене од стране Комисије. Наведени период у потпуности одговара тренутним правним и економским околностима и одговара степену развијености комуникације са даваоцима, корисницима и трећим лицима.

Члан 56.

Поступак пред Комисијом је посебан управни поступак који се најчешће води као једностраначки поступак. Наиме, овим чланом одређује се да редовне трошкове поступка који је покренут по службеној дужности и који је повољно окончан по странку, сноси Комисија. Странка не може захтевати трошкове поступка које је сама сносила у том поступку, без обзира да ли је поступак покренут по њеном захтеву или по службеној дужности Комисије. Илустрације ради, уколико је странка, за потребе поступка накнадне контроле спровела неке од тестова из члана 6. Предлога закона (мере које не представљају државну помоћ – Алтмарк, МЕОП), и на такав начин доказала да одређена мера не представља државну помоћ, односно да је она усклађена са правилима, Комисија не сноси трошкове таквих анализа, вештачења и сл. Наведено је у потпуности у складу са начином функционисања и третманом поменуте ситуације од стране Европске комисије.

Чл. 57 – 64.

Уређују се прелазне и завршне одредбе.

IV. Финансијска средства

За спровођење овог закона биће обезбеђена одговарајућа средства из буџета Републике Србије.

V. Анализа ефеката

1. Анализа постојећег стања и правилно дефинисање промена које се предлажу

Анализа стања

Разлог увођења контроле државне помоћи се сагледава преваходно у забрани тзв. трке у субвенционисању између држава чланица ЕУ, јер би се на такав начин омогућавало да најјаче економије које имају и највише средстава, могу увек више подстицати сопствене привредне субјекте него слабије економије. Суштина прописа представља успостављање фер тржишне утакмице за све учеснике на тржишту без обзира на географску одредницу односно порекло привредног субјекта. Успостављањем адекватне контроле државне помоћи и транспарентности у њеној додели, спречава се стављање појединих привредних субјеката у повлашћени положај, односно стварају се једнаки услови пословања за све учеснике на тржишту. На тај начин јача се слободна конкуренција и обезбеђују здравији услови пословања, чиме се подстиче улазак иостанак привредних субјеката на тржишту Републике Србије и омогућава њен привредни развој, од чега крајњу корист имају потрошачи, односно грађани Републике Србије. Стога, на основу постојећег закона се врши надзор над доделом државне помоћи, њене намене и износа. Циљ је рационализација трошења јавних средстава и инвестирање у оне пројекте који су од значаја за економију и друштво.

Упркос постојању недоумица око њене дефиниције, државна помоћ је сваки стварни или потенцијални јавни расход, или умањено остварење јавног прихода, којим корисник државне помоћи стиче повољнији положај на тржишту у односу на конкуренте, чиме се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту. Давалац државне помоћи је увек Република Србија, односно аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, преко надлежних органа и свако правно лице које управља и/или располаже јавним средствима и додељује државну помоћ у било ком облику. Корисник државне помоћи је свако правно и физичко лице, које у обављању делатности производње и/или промета робе и/или пружања услуга на тржишту, користи државну помоћ у било ком облику.

Према постојећем законском решењу, да би се одређена мера сматрала државном помоћи потребно је да су кумулативно испуњени следећи критеријуми: државна помоћ се додељује из јавних средстава (пренос јавних средстава), државна помоћ се додељује на селективној основи (селективност), корисник или корисници државне помоћи стичу повољнији положај у односу на остале конкуренте на тржишту (економска предност) и државна помоћ нарушава или прети да наруши конкуренцију на тржишту. Приликом доделе државне помоћи врши се пренос средстава из републичког, покрајинског или локалног буџета, при чему се као државна средства узимају у обзир и државни фондови којима управља држава, кроз приватне или јавне институције и који су под контролом државе, уколико њихова средства потичу из државног буџета или уколико је том фонду дато дискреционо право да одлучује о коришћењу прикупљених средстава. Стога се правила о додели државне помоћи не односе само на државу, односно републику, аутономну покрајину и јединице локалне самоуправе, већ и на сва правна лица која имају поверена јавна овлашћења и/или која су под контролом државе. Осим јавних расхода (нпр. субвенције) и потенцијалних јавних расхода (нпр. гаранције) узима се у обзир и умањено остварење јавног прихода (нпр. смањење или ослобађање привредног субјекта обавезе плаћања пореза и доприноса, накнаде за земљиште). Селективност разликује државну помоћ од општих мера економске политике, које се примењују на све привредне субјекте и секторе у једној држави, као што су опште фискалне мере, опште смањење пореских или каматних стопа и сл. Стога, да би се нека мера сматрала државном помоћи, она мора бити селективна, односно да за ефекат има довођење појединих привредних субјеката, или производњу поједине робе или пружање појединих услуга у повољнији положај у односу на конкуренте. У случају шема државне помоћи, критеријум селективности је испуњен уколико се шема државне помоћи примењује на само неке делатности производње и/или промет робе и/или услуга на тржишту, као и уколико се шема државне помоћи примењује на само један део територије државе (што је случај са свим шемама регионалне државне помоћи).

Контролу у погледу усклађености претходних критеријума са правилима за доделу државне помоћи, спроводи Комисија за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија) основана у складу са обавезама проистеклим из Закона о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 83/08 – у даљем тексту: ССП). Комисија поседује слична овлашћења, упоредива са овлашћењима Европске комисије која тај задатак обавља на нивоу читаве Европске уније.

У том смислу, реализујући поверене надлежности, Комисија је у периоду 2010-2017. година, одржала укупно 195 седница, на којима је донела 1.326 аката из своје надлежности, односно 403 решења по којима је одлучивала о дозвољености државне помоћи (од чега је у поступку претходне контроле разматрано 219 пријава државне помоћи, док је у поступку накнадне контроле разматрано 184 додељене државне помоћи), 263 закључка од којих је у 208 закључака покренут поступак накнадне контроле дозвољености државне помоћи (од чега је Комисија покренула 72 поступака накнадне контроле на основу сопствених информација, или информација добијених из других извора), 28 закључака којима је даваоцима државне помоћи наложено усклађивање са правилима за доделу државне помоћи и 623 дописа којима је одговорено на захтеве за давање мишљења из надлежности Комисије.

У анализи стања не можемо заобићи моменат који се тиче учешћа државне помоћи у БДП-у. Наиме, судећи по Извештајима о додељеној државној помоћи у Републици Србији (у даљем тексту: Извештаји) које Комисија подноси Влади за сваку годину и то у периоду у 2010-2017. година, у посматраном периоду учешће државне помоћи у БДП-у се кретало у просеку 2,47%. Такође, учешће државне помоћи у јавним расходима, у истом периоду, је у просеку износило 5,29%. Показатељи за раздобље 2010-2017. година говоре о томе да је државна помоћ по запосленом износила у просеку 50.397 динара, док је у односу на укупан број становника износ државне помоћи нешто мањи и у просеку износи 12.792 динара. Поменути подаци се односе и на помоћ у области пољопривреде која је изузета од примене Закона о контроли државне помоћи.

У посматраном периоду износи укупне државне помоћи не одступају значајно у зависности од године до године, већ остају углавном у истим оквирима. Тако, укупна просечна државна помоћ износи 91.031 милион динара по години.

Као два најзначајнија сегмента за анализу додељене државне помоћи можемо издвојити укупну помоћ додељену у области пољопривреде и додељене у области индустрије и услуга. С обзиром да се Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС” број 51/09) не примењује на област пољопривреде подаци изнети у Извештајима представљају информације о укупним давањима без анализе по одређеним врстама државне помоћи. Сходно томе у анализи ефеката прописа у овом делу се узима у обзир само она помоћ на коју се примењује Закон о контроли државне помоћи, а то је превасходно сегмент индустрије и услуга који се може сагледати и анализирати у оквиру хоризонталне, секторске и регионалне инвестиционе државне помоћи за коју се и врши надзор. Наиме, хоризонтална државна помоћ се односи превасходно на давања намењена за истраживање и развој, обуке, запошљавање, помоћ малим и средњим привредним субјектима, за заштиту животне средине, културу, санацију и реструктурирање. У анализираном периоду у просеку је износила 21.827 милиона динара по години у посматраном периоду. Веома задовољавајућа чињеница јесте да је хоризонтална државна помоћ од 2014. година имала растући тренд иако је последње две извештајне године остала на једнаком нивоу. У погледу секторске државне помоћи која се може доделити искључиво корисницима који обављају делатност у секторима рударства, саобраћаја и челика, подаци показују да је њен просек износио 16.237 милиона динара. Од значаја представља чињеница да секторска помоћ бележи пад почевши од 2015. године. Просек регионалне државне помоћи, која можда има и највећи утицај на развој целокупне привреде, у посматраном периоду износи 28.515 милиона динара. Ова врста државне помоћи је веома важна за праћење с обзиром да се ова помоћ пре свега додељује ради изједначавања недовољно развијених региона са циљем постизања њиховог већег привредног раста и конкурентности.

У Европској унији износи додељене хоризонталне државне помоћи у 2017. години указују на номинално повећање доделе средстава за око 9% у поређењу са 2016. годином (+ 9.6 милијарди ЕУР), од чега су највеће варијације утврђене за следеће циљеве: (1) повећање државне помоћи у заштити животне средине и енергије око 4,4 милијарде ЕУР; (2) свеукупно повећање државне помоћи „другим” циљевима, укључујући широкопојасну мрежу, заједничке европске интересне пројекте или локалну инфраструктуру од око 1,5 милијарди евра; (3) повећање државне помоћи за регионални развој од око 1,4 милијарде ЕУР; (4) повећање државне помоћи за финансирање ризика и МСП од око 1,3 милијарде ЕУР; (5) незнатно смањење државне помоћи за истраживање и развој, укључујући иновације од око 640 милиона ЕУР¹.

Важећи прописи и уочени проблеми у примени

Систем државне помоћи је институционално уређен Законом контроли државне помоћи („Службени гласник РС” број 51/09) којим се уређују општи услови и поступак контроле државне помоћи у циљу заштите слободне конкуренције на тржишту, применом начела тржишне економије и подстицања привредног развоја, обезбеђења транспарентности у додели државне помоћи, као и извршавања преузетих обавеза по закљученим међународним уговорима, који садрже одредбе о државној помоћи.

¹http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

Законом су први пут уведене обавезе у погледу контроле државне помоћи који свој основ налази у члану 73. ССП-а. Дефинисани су појмови као што су давалац, корисник државне помоћи, шема и индивидуална државна помоћ, поступак претходне и накнадне контроле, повраћај недозвољене државне помоћи, обавеза пријављивања доделе државне помоћи, обавеза достављања података ради израде годишњих извештаја о додељеној државној помоћи и др.

Међутим, скоро десетогодишња примена постојећег прописа је показала да одређене одредбе треба преиспитати. Потреба да се одговори захтевима праксе који су се појавили током примене али и промене европских правних тековина условили су потребу за доношењем осавремењеног прописа. Влада Републике Србије је 2018. године формирала Радну групу за израду Нацрта закона о контроли државне помоћи. Радна група је извршила анализу Закона о контроли државне помоћи и утврдила да је потребно урадити измене великог броја чланова како би се обезбедила ефикаснија примена закона и несметаног функционисања тржишта у смислу боље заштите конкуренције из угла контроле државне помоћи.

Један од основних разлога за промену представља усклађивање са дефиницијом државне помоћи из Уговора о функционисању Европске уније, увођењем тзв. четвртог услова, односно обавезног утицаја на трговину са Европском унијом. Тренутно законско решење сагледава државну помоћ као јавни расход или умањење јавног прихода, којим се на селективан начин омогућава повољнији положај на тржишту, а што за последицу има нарушавање или опасност од нарушавања конкуренције на тржишту. Увођењем четвртог услова, одређене подстицаје Комисија неће више сагледавати као државну помоћ, јер не могу утицати на трговину са ЕУ. Примера ради, подстицаји за развој искључиво локалне инфраструктуре субјектима који имају поверену или ексклузивну надлежност (нпр. водовод, канализација и сл.), а чији је утицај ограничен само на тај град, општину, не би требало да потпадају под режим државне помоћи. У европској пракси, често се као први критеријум испитује управо да ли одређена помоћ може утицати на трговину између држава чланица, што је у нашем случају проткано Споразумом о стабилизацији и придруживању као „утицај на трговину са ЕУ”.

Одређени институти европских правних тековина нису присутни у постојећем законском решењу, а од значаја су јер експлицитно наводе шта се неће подразумевати као државна помоћ. У досадашњој пракси, Комисија није имала директан правни основ за поступање у таквим ситуацијама. Најчешће су то ситуације у којима се држава понаша на начин како би се понашао приватни типични учесник на конкретном тржишту, који би у обзир узео целокупну ситуацију, укључујући све ризике и одлучио се за такав подухват (енг. *Market economy operator principle*), што је обухваћено новим Предлогом и представља само основ који ће ближе бити разрађен у свему у складу са европским правним тековинама. Поред тога, новину представља и увођење јасних услова под којим обављање услуга од општег економског интереса не представља државну помоћ, чиме се врши уподобљавање пресудом Европског суда правде тзв. Алтмарк критеријумом. Према њој, примање накнаде по том основу се неће сматрати државном помоћи, уколико је висина накнаде обрачуната по унапред утврђеним објективним параметрима и то тако да покрива искључиво трошкове настале обављањем поверене услуге уз разумну добит. Допунски услов је да је привредни субјект коме су поверене услуге изабран у конкурентном поступку јавног надметања или уколико није да је накнада обрачуната на основу анализе трошкова сличног учесника на тржишту.

У циљу подизања свести о овој области код даваоца државне помоћи, нарочито локалних самоуправа, Предлогом је ближе приказано на које све начине државна помоћ може бити додељена (инструменти доделе државне

помоћи). Иако је субвенција најпрепознатљивија, неопходно је било набројати и друге ситуације ради лакшег идентификовања потенцијалне државне помоћи и увођења обавезе пријаве. Тако, ослобађање од плаћања пореза и такси, продаја или коришћење имовине у јавној својини, најчешће земљишта, по цени нижој од тржишне представљају уобичајне инструменте путем којих се додељује државна помоћ. Међутим, Предлог је предвидео и посебну ситуацију када држава купује или користи имовину привредног субјекта по цени вишој од тржишне, чиме омогућава власнику те имовине да увећа своје уобичајене приходе и пружи му индиректну помоћ.

Поступак пред Комисијом је посебан управни поступак који спроводи Комисија када поступа у управним стварима, али се предвиђа и примена Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење, у даљем тексту: ЗУП) па је, стога, неопходно урадити усклађивање процесног дела закона. Сходно члану 3. ЗУП се примењује на поступање у свим управним стварима, а поједина питања управног поступка могу посебним законом да се уреде само ако је то у појединим управним областима неопходно, ако је то у сагласности са основним начелима одређеним овим законом и не смањује ниво заштите права и правних интереса странака зајемчених овим законом. У вези са наведеним у члану 214. ЗУП-а је прописано да се посебни закони којима су уређена поједина питања управног поступка у појединим управним областима усклађују са одредбама овог закона. Пракса Комисије је показала да неопходно направити разлику када се оцењује пропис у односу на појединачне акте органа или привредних субјеката у власништву државе. Предлогом је уведено достављање прописа на обавезујуће мишљење, док ће појединачни акти бити оцењени у поступку, на основу чега ће Комисија донети решење. У ситуацијама када постоји сумња да се додељена државна помоћ користи супротно решењу или мишљењу Комисије односно ако се може претпоставити да је неусклађена, Комисија ће изузетно усклађеност оцењивати у оквиру накнадне контроле, што је у складу са препорукама Европске комисије, да се број накнадних контрола смањи, а уведе недвосмислена обавеза пријаве државне помоћи. Права странака али и заинтересованих лица су додатно ојачана, при чему је уведена обавеза сарадње са Комисијом. У изузетним околностима, када на другачији начин није могуће доћи до одговарајућег податка, Комисија може најавити кориснику државне помоћи да ће се у његовим просторијама извршити увид у конкретне податке, које је он дужан да учини доступним. За разлику од постојећег, Предлог јасно дефинише критеријуме за заштиту пословних података, при чему је истакнута обавеза образлагања неопходности заштите таквог податка, што ће омогућити да се значајан број података за које не постоји утемељено образложење учини доступним јавности.

Повраћај додељене државне помоћи и даље представља основну меру успостављања тржишне конкуренције, путем које се отклањају тржишне аномалије настале доделом недозвољене помоћи. Уколико се покаже да је одређена помоћ неусклађена или коришћена противно решењу, Комисија у сваком тренутку а најкасније 10 година од доделе, може наложити повраћај такве помоћи. На такав начин се омогућује да Комисија преиспита и своје одлуке, односно да врши мониторинг додељене помоћи у том периоду. Као најчешћи разлог за такве ситуације представља и доношење одлука на основу нетачних и непотпуних информација, за које мора бити одговоран давалац државне помоћи имајући у виду да је на њему терет доказивања да ли испуњава претходно утврђене услове. Међутим, у складу са европском праксом, мера понашања која се састоји у забрани даље доделе помоћи док Комисија не оцени усклађеност, је постављена на равноправан ниво и представља подједнако важан инструмент који је уведен Предлогом. Овлашћење Комисије је проширено и на могућност изрицања периодичних

пенала кориснику или трећем лицу у износу од 5.000,00 динара до 200.000,00 динара за сваки дан понашања супротно њеном налогу.

За разлику од постојеће ситуације, где постоји отежан приступ подацима за израду годишњег извештаја или обраде кумулације, са циљем лакшег обрачунавања преосталог износа државне помоћи коју одређени корисник може добити, даваоци су дужни да воде евиденцију о основу по ком се додељује, врсту и инструменте помоћи, тако што ће поменуте податке уносити у централизован регистар помоћи који представља својеврсну електронску базу података, о чијем одржавању ће се старати Комисија. Такође, успостављена је обавеза даваоца да достави Комисији план усвајања шема државне помоћи за наредну буџетску годину и јасан временски оквир за усвајање чиме се омогућава благовремена упознатост са доношењем свих основа за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени, али и јасно планирање даваоца кад је у питању трошење јавних средстава.

Поред наведених, Комисија ће имати могућност спровођења секторских анализа што до сада није могла, а представља важан инструмент мониторинга. Секторска анализа додељене помоћи би требала да пружи увид какви су утицаји конкретне државне помоћи на развој одређених индустријских грана и стварање специфичних занимања радне снаге, те у којој мери је државна помоћ утицала на развој тржишта али и конкуренцију. Такође, оставља се могућност да се анализирају појединачни инструменти доделе државне помоћи (гаранције, пореске олакшице, додела земљишта по умањеној цени од тржишне и др.), како би се стекао бољи увид о начину доделе државне помоћи, али и ефектима по буџет Републике Србије и локалних самоуправа.

Коначно, можда и најважнија промена представља јасно дефинисање организационо правног статуса Комисије за контролу државне помоћи. Постојеће законско решење налаже Министарству финансија да обавља стручне и административне послове за потребе Комисије, док се чланови Комисије бирају на предлог највећих даваоца државне помоћи. Предлогом, Комисија је дефинисана као независан државни орган, чије чланове савета бира Народна скупштина, и која ће имати сопствену стручну службу и буџет, што је у потпуности у складу са сугестијама Европске комисије.

Доношењем новог закона, извршиће се неке од најзначајнијих препорука Европске комисије из досадашњих Годишњих извештаја о напретку али и обавезе које проистичу из Споразума о стабилизацији и придруживању. На такав начин ће се испунити и нека од мерила за отварање Поглавља 8 – Политика конкуренције, у склопу преговора о приступању Републике Србије Европској унији. У циљу наставка добре сарадње, Нацрт закона је достављен Европској комисији на коментаре, имајући у виду да се њиме постиже потпуна усклађеност са процесном регулативом Европске уније - Уредбом Савета (ЕУ) 2015/1589 од 13. јула 2015. године о утврђивању детаљних правила примене члана 108. Уговора о функционисању Европске уније.

Промене ће превасходно имати непосредни утицај на даваоце државне помоћи, док је посредан утицај предвиђен за кориснике државне помоћи.

2. Кључна питања за утврђивање циљева

Основни разлог за доношење новог закона јесте прецизирање и допуна појединих одредаба, у циљу ефикаснијег спровођења у пракси, као и увођење нових правних института из области државне помоћи у правни систем Републике Србије.

У систему прописа који уређују област контроле државне помоћи Закон о контроли државне помоћи има централно место, јер са једне стране, уређује

заштиту слободне конкуренције на тржишту и услове којима се обезбеђује транспарентност у додели државне помоћи, а са друге стране, функционисање, овлашћења и поступање Комисије.

Поред наведеног циља, закон треба да обезбеди и спровођење низа специфичних циљева:

- 1) Решавање проблема уочених у примени закона;
- 2) Усклађивање домаћег законодавства са европским правним тековинама;
- 3) Усклађивање са Законом о општем управном поступку;
- 4) Развој информатичке базе за адекватно вођење евиденције о додељеној државној помоћи.

Утврђивање ефеката предвиђених циљева:

1. Прецизирање и допуна појединих одредаба, у циљу ефикаснијег спровођења у пракси, као и увођење нових правних института из области државне помоћи у правни систем Републике Србије.

2. Обезбеђење транспарентности у додели државне помоћи прописивањем јасних правила.

3. Испуњавање обавеза из ССП-а, мерила за отварање преговарачког Поглавља 8 – Политика конкуренције.

3.1. Додатно усаглашавање домаћег законодавства са европским правним тековинама.

3.2. Испуњавање критеријума оперативне независности и јачање капацитета Комисије.

4. Успостављена база података за вођење евиденције о додељеној државној помоћи.

3. Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

У току анализе разматрано је неколико могућности за превазилажење проблема у примени закона:

- 1) status quo – немењање важећег Закона о контроли државне помоћи;
- 2) доношење Закона о изменама и допунама Закона о контроли државне помоћи;
- 3) доношење новог Закона.

У случају status quo опције, односно непредузимања мера државне интервенције, које могу бити нерегулаторне и регулаторне, није могуће решити описане проблеме. Наиме, разлози за доношење новог прописа којим се уређује област контроле државне помоћи је усклађивање са кључним препорукама Европске комисије из Годишњег извештаја а односе се на поштовање обавеза из члана 73. ССП-а, у погледу формулисања оперативног независног тела. Такође, неопходно је да се постигне додатно усаглашавање и прописивање одговарајућег правног основа за преношење европских правних тековина, али и усаглашавање са Законом о општем управном поступку. Стога, апсолутно је логично да status quo опција није одржива, имајући у виду еволуирање ове области кроз развој праксе Европске комисије али Европског суда правде, чије одлуке представљају саставни део европских правних тековина.

Ради ближег објашњења неопходно је истаћи, да у погледу обавеза из ССП-а, на коју Европска комисија у последњих неколико година истиче у сопственом извештају, истакнута је потреба за конституисањем новог тела којим ће се постићи пуна оперативна независност. Наведена мера, поред осталих је проткана као мерило за отварање преговарачког поглавља за политику конкуренције.

Поред тога, будући да ЗУП регулише управни поступак као скуп правила која државни органи и организације, органи и организације покрајинске

аутономије и органи и организације јединица локалне самоуправе, установе, јавна предузећа, посебни органи преко којих се остварује регулаторна функција и правна и физичка лица којима су поверена јавна овлашћења примењују када поступају у управним стварима, потребно је допунски ускладити поступак пред будућом Комисијом. Сходно члану 3. ЗУП се примењује на поступање у свим управним стварима, а поједина питања управног поступка могу посебним законом да се уреде само ако је то у појединим управним областима неопходно, ако је то у сагласности са основним начелима одређеним овим законом и не смањује ниво заштите права и правних интереса странака зајемчених овим законом. У вези са наведеним у члану 214. је прописано да се посебни закони којима су уређена поједина питања управног поступка у појединим управним областима усклађују са одредбама овог закона.

На основу претходно наведеног разлог за законодавну интервенцију био је и усклађивање са Законом о општем управном поступку.

Имајући у виду да је било неопходно извршити интервенције у самом закону, разматране су опције да се то уради изменама и допунама постојећег закона. Међутим, број одредаба које је требало ускладити са наведеним прописима био је више од половине одредаба у важећем Закону о контроли државне помоћи, па је у складу са Јединственим методолошким правилима за израду прописа, једини начин био доношење новог закона који уређује област државне помоћи.

Анализом других могућности за решавање проблема установљено је да је, између свих алтернатива, најцелисходнији и најпоузданији начин за решавање напред наведених проблема – доношење новог закона који ће, пре свега, бити усклађен са европским правним тековинама и Законом о општем управном поступку. Стога, јасно је идентификована институционално управљачка организациона мера која се осликава у формулисању нове Комисије за контролу државне помоћи за чије функционисање су обезбеђена средства у наредном буџету, као и да није могуће на општи начин, путем информативно-едукативних мера постићи истоветан циљ.

Сва заинтересована лица, која докажу сопствени интерес могу иницирати поступак пред Комисијом, путем иницијативе за оцену усклађености конкретне помоћи. Такође, могу се информисати о самом поступку, чак и достављати одговарајућа изјашњења. Ово се не односи само на конкуренте корисника, већ и на целокупну заинтересовану јавност, са циљем што делотворнијег и транспарентнијег спровођења политике конкуренције у области контроле државне помоћи, а што је прописано Предлогом.

4. Кључна питања за анализу финансијских ефеката

Доношењем новог закона омогућава се јасније контрола доделе јавних средстава кроз умањење јавних прихода односно повећањем јавних расхода која се могу окарактерисати као државна помоћ. Новим законом ће бити уведена дужност јаснијег и адекватнијег планирања доделе средстава, али и доказивање одговарајућих критеријума пре саме доделе државне помоћи. Правила о додели државне помоћи јасно прописују критеријуме и услове под којима се и за које трошкове одређена државна помоћ може доделити. Стога у сврху успостављања одговарајућег надзора, законом је предвиђено формирање новог тела, независног државног органа који би у пуној мери са проширеним овлашћењима спроводио одговарајући надзор доделе државне помоћи кроз оцену усклађеност са правилима. Једна од опција је представљало спајање са Комисијом за заштиту конкуренције (КЗК) што не би изискивало издвајање буџетских средстава имајући у виду начин финансирања КЗК, што је

предложено на основу студије која је урађена у оквиру PLAC II пројекта. Међутим сугестије и коментари свих релевантних друштвених чинилаца су омогућили да се Радна група за израду закона определи за формирање независног тела налик Државној ревизорској институцији, Фискалном савету и др. Предлогом је прописан положај Комисије и њено уређење, избор органа, као и радно правни статус запослених у Комисији, имајући у виду специфичност њених овлашћења. Такође, предвиђено да Комисија буде основана као самостална и независна организација која врши јавна овлашћења и којој су за обављање послова неопходна финансијска средства. За разлику од других организација и агенција које имају сопствене приходе из накнада и такси које наплаћују за издавање одређених аката Комисија не обавља такву врсту послова. Стога је неопходно за функционисање ове Комисије обезбедити средства у буџету Републике Србије у складу са финансијским планом који ће утврдити Савет, а Народна скупштина дати сагласност. Иако ће Комисија апсорбовати Одељење за контролу државне помоћи из Министарства финансија, поред постојећег/досадашњег финансијског опредељења за годишње функционисање ове институције, неопходна су допунска средства ради правилног и одговарајућег функционисања институције, што је у потпуности у складу са коментарима и препорукама Европске комисије из годишњих извештаја, а који се свode на неопходност омогућавања већег буџета Комисији, али и допунског запошљавања. Поред тога на наведен начин ће се испунити неколико мерила за отварање преговорачког поглавља 8, при чему је омогућавање оперативне независности Комисије постављен као приоритет, а предуслов за постизање оперативне независности јесте финансијска независност и самостално управљање средствима што сада није случај. Такође, неопходно је истаћи да формулисање поменутог тела представља и препоруку Светске банке, али и пословних, струковних и других удружења (НАЛЕД, Савет страних инвеститора, ПКС), односно организација цивилног друштва.

Средства потребна у наредним годинама обезбедиће се у оквиру лимита и у складу са билансним могућностима буџета Републике Србије у оквиру раздела министарства надлежног за послове финансија. Предвиђена су средства за функционисање ове опције у износу од 98.844.000,00 динара за годину дана.

5. Кључна питања за анализу економских ефеката

Доношење новог закона неће наметнути нове трошкове привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката јер су они корисници државне помоћи, и закон се не односи на њих. Евентуално, посредно, уколико је корисник државне помоћи добио средства која нису у складу са Законом, или ју је трошио ненаменски, установљава се обавеза повраћаја тог износа увећана за вредност законске камате. Неопходно је истаћи да се Закон превасходно односи на права и обавезе давоца државне помоћи, односно надлежне органе (укључујући локалну самоуправу, аутономне покрајине и правна лица која управљају и/или располажу јавним средствима).

Са друге стране, уколико привредни субјекти испуне све критеријуме који су прописани, могуће им је доделити државну помоћ у интензитету и вредности која не прелази одговарајући однос према оправданим трошковима, што ће бити прописано подзаконским актима. Стога, корист привредних субјеката или грана индустрије се односи превасходно на правној сигурности у погледу коришћења средстава која држава опредељује за исте.

У складу са препорукама Европске комисије из годишњих извештаја, неопходно је повећати број одлука Комисије које се доносе у поступку

претходне контроле, чиме се избегавају могући негативни утицаји на привреду у виду повраћаја државне помоћи заједно са законским затезним каматама. Јасни и транспарентни услови ће олакшати доделу државне помоћи и поступања и права заинтересованих лица у овој области.

Предлогом закона уводи се могућност која старим законским решењем није постојала а односи се на спровођење економских и секторских анализа утицаја односно преглед ефеката додељене државне помоћи. Ново законско решење се огледа у предвиђеним секторским анализама додељене помоћи, које би требало да пруже увид какви су утицаји конкретне државне помоћи на развој одређених индустријских грана и стварање специфичних занимања радне снаге, те у којој мери је државна помоћ утицала на развој тржишта али и конкуренцију. Такође, оставља се могућност да се анализирају инструменти доделе државне помоћи (гаранције, пореске олакшице, додела земљишта по умањеној цени од тржишне и др.), како би се стекао бољи увид о начину доделе државне помоћи, али и ефектима по буџет Републике Србије и локалних самоуправа. Овим би се омогућило правовремено реаговање и заустављање мера државне помоћи које више нису у функцији развоја истовремено омогућавајући основ за препоруке унапређења политике државних подстицаја и економског развоја.

Да ли пропис утиче на развој конкуренције и на који начин?

Уколико се идентификује, по дефиницији свака државна помоћ увек има стварни или потенцијални утицај на нарушавање или ограничавање конкуренције, због чега је иста забрањена. Међутим, уколико су одређени услови и критеријуми испуњени таква помоћ може имати афирмативан, развојни ефекат, јер таргетира конкретни тржишни недостатак или општу ситуацију (неразвијеност регије). Законом су јасно постављени правни основи за усвајање подзаконских аката којима ће се такви изузеци под условом испуњавања јасно одређених критеријума прописати.

Наиме, како је претходно истакнуто додела државне помоћи има велики утицај на развој конкуренције, који у зависности од ситуације може подједнако бити позитиван али и негативан. Утицај на конкуренцију се превасходно огледа у селективности и то у смислу да се фаворизује само један или група учесника на тржишту или се фаворизује производња одређене робе и/или услуге на тржишту (секторска помоћ), или се мера односи само на одређено подручје Републике Србије (регионална помоћ). Доделом средстава који се може приписати држави (и добити епитет јавних), омогућава се економска предност конкретном учеснику на тржишту, осим ако таква мера није општег, хоризонталног карактера и да право на њу апсолутно имају сви учесници. Стога, општа мера која се подједнако односи на све учеснике на тржишту, све производе и услуге и читаво подручје Републике Србије, не представља државну помоћ. Омогућавањем економске предности кориснику државне помоћи тако што му доделом средстава (или нпр. отписом дуга) омогућава побољшање финансијске ситуације и обезбеђује предност на тржишту у односу на конкуренте коју иначе не би могао да има у уобичајеним тржишним околностима. Такође, мера која поседује наведене карактеристике нарушава или може да наруши конкуренцију на тржишту, јер нису сви учесници у тржишној утакмици у истом положају, те стога није нужно доказати да је конкуренција стварно нарушена, већ је сасвим довољно да постоји опасност од њеног нарушавања.

Такође, осим што утиче на конкуренцију, додела државне помоћи истовремено утиче и на трговину између Републике Србије и земаља чланица ЕУ, што је у складу са чланом 107. Уговора о функционисању ЕУ. Стога, разлог

увођења контроле државне помоћи се сагледава превасходно у забрани тзв. трке у субвенционисању између држава чланица ЕУ, јер би се на такав начин омогућавало да најјаче економије које имају и највише средстава, могу увек више подстицати сопствене привредне субјекте него слабије економије. Суштина прописа представља успостављање тзв. *level playing field* за све учеснике на тржишту без обзира на географску одредницу односно земљу из које долази, при чему ће правила важити за све једнако, а подручја која су неразвијена ће увек имати предност.

Прописи којима се уређује контрола државне помоћи омогућавају фер и једнаке услове пословања. Закон о контроли државне помоћи не прописује ограничења у погледу пословања привредних субјеката већ више даје оквир у којем се, пре свега, даваоци државне помоћи морају кретати како би се осигурао, а увек имајући на уму да је државна помоћ у основи забрањена, што мањи утицај на конкуренцију. У погледу тог оквира, микро, мала и средња предузећа су увек у повлашћеном положају наспрам великих привредних субјеката, при чему се за иста сходно правилима за доделу државне помоћи увек може издвојити више подстицајних средстава него за велике привредне субјекте.

Коначно, циљ овог законског решења представља рационализацију трошења јавних средстава и правилну алокацију, таргетирајући управо оне области од којих економија и друштво могу имати користи.

6. Кључна питања за анализу ефеката на друштво

Одредбе новог закона не проузрокују додатне трошкове грађанима. Успостављањем адекватне контроле државне помоћи и транспарентности у њеној додели, спречава се стављање појединих привредних субјеката у повлашћени положај, односно стварају се једнаки услови пословања за све учеснике на тржишту. На тај начин јача се слободна конкуренција и обезбеђују здравији услови пословања, чиме се подстиче улазак и останак привредних субјеката на тржишту Републике Србије и омогућава њен привредни развој, од чега крајњу корист имају потрошачи, односно грађани Републике Србије чијим се издвајањима преко пореза и ствара акумулација средстава у буџету којима се подстиче привреда. Ово је нарочито, из разлога јер се законом омогућава и обрачунавање и образлагање подстицајних ефеката државне помоћи, што представља важан корак ка сврсисходности и планском приступу приликом доделе средстава. Такође, Предлогом је постављен одговарајући правни основ када су у питању ближи критеријуми за доделу државне помоћи. Стога, подзаконски акти ће у складу са европским правним тековинама, прописати правила за доделу државне помоћи привредним субјектима, која тангира у највећом мери одређене категорије становништва или регија. На пример, државна помоћ која је предмет надзора Комисије, а код које је подстицајни ефекат увек доказан, представља додела средства за запошљавање теже запошљивих лица (лица која се дуго налазе на евиденцији НСЗ, или особа старијих од 50 година, жена, али и дипломаца који нису нашли запослење у року од две године од завршетка студија), особа са инвалидитетом или умањеном радном способношћу, односно таргетирање и привлачење инвестиција у оне делове земље који су најмање развијени. Стога, прописивањем ових правила, на јасан начин ће бити приказани позитивни ефекти доделе такве државне помоћи, што је предуслов за изузетак од забране доделе. Такође, у складу са правилима за доделу државне помоћи, могуће је доделити тзв. помоћ за усавршавање, која омогућава да послодавци подједнако учествују у обукама или преквалификацији својих запослених, који ће на такав начин стећи допунска знања и вештине. Боље планирање

подсицаја ће омогућити значајне уштеде, чиме ће се утицати на одговарајућу прерасподелу средстава, а што ће за последицу оставити држави више простора за друге активности у погледу здравства, образовања и сл. Потребно је истаћи да се овај сегмент „утицаја” искључиво односи на оцену усклађености државних давања у погледу афирмисања запошљавања, привлачења инвестиција, преквалификација и сл. а не на субјективну одлуку даваоца државне помоћи да додели или намени одређена средства.

7. Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

Предлог закона о контроли државне помоћи нема директан утицај на животну средину. Међутим његов утицај може бити посредног карактера, јер је Предлогом постављен правни основ за доношење подзаконских аката, који ће у себи садржати услове и критеријуме под којим се може доделити државна помоћ за заштиту животне средине, односно услови да се таква помоћ ипак не сматра забрањеном. Стога, будући подзаконски акт ће пренети европске правне тековине и прописати одговарајуће лимите у погледу оправданих трошкова за које се може доделити државна помоћ конкретном привредном субјекту, без обзира на инструменте доделе. Европска правна тековина у погледу државне помоћи за заштиту животне средине је апсолутно афирмативна, имајући у виду да се дозвољавају већи интензитети државне помоћи ако се постиже заштита животне средине која је већа од постављених стандарда ЕУ, при чему је дозвољено додељивати средства и за достизање таквог стандарда. Неопходно је истаћи да се овај сегмент „утицаја” искључиво односи на државна давања у погледу афирмисања заштите животне средине, а не на прописивање одговарајућих стандарда или обавеза привредних субјеката.

8. Кључна питања за анализу управљачких ефеката

Новим законским решењем предвиђене су организационе промене у раду Комисије. С обзиром да нови закон предвиђа оперативну независности Комисије, истим се уређује њен положај, избор органа, али и радно правни статус запослених у Комисији. Постојећим законским решењем је предвиђен начин који није својствен и тековини српског законодавства и управе. Наиме, тренутно Комисију за контролу државне помоћи образује Влада и именује чланове на предлог четири министарства и Комисије за заштиту конкуренције, док стручне и административне послове за Комисију врши Министарство финансија (Одељење за контролу државне помоћи). Такође, министарства из којих долазе чланови су истовремено и највећи појединачни даваоци државне помоћи који би требало да буду предмет контроле. Истовремено, чланови Комисије нису запослени, већ за рад примају накнаду. Комисија нема буџет, нити може да утиче на запошљавање у Одељењу као стручној служби. Стога, подизање капацитета Комисије, превасходно зависи од Министарства финансија, што је представљало и основну формално правну примедбу Европске комисије. У складу са чланом 73. ССП-а, Република Србија је морала да формира оперативну независно тело коме ће бити поверена надлежност контроле државне помоћи. Кроз годишње извештаје, Европска комисија је указала да је било који модел који подразумева издвајање Одељења из Министарства финансија, али и одабир чланова Савета на начин како се бирају остали независни државни органи (од стране Народне скупштине РС), неопходан. Такође, Годишњим извештајем ЕК препознат је недовољан постојећи капацитет Одељења, што допунски утиче на рад Комисије. Тренутком

формирања, Комисија ће аспорбовати Одељење уз истовремено расписивање већег броја позиција за попуњавање радних места, у циљу целисходнијег и ажурнијег рада. Истовремено, решавање наведених ситуација представља једно од мерила за отварање преговарачког поглавља 8 – политика конкуренције.

Стога, Предлогом закона о контроли државне помоћи прописује се положај Комисије. Полазећи од неопходности да се успостави оперативна независност Комисије предвиђено је да представља самосталну и независну организацију која врши јавна овлашћења и има статус правног лица. Такође, ради веће транспарентности извештаје о раду подносиће Народној скупштини и објављивати на интернет страници. Органи Комисије су Савет и председник. Савет је колегијални орган који има пет чланова, од којих је један председник Комисије. Избор органа Комисије поверен је Народној скупштини. Како би се обезбедила функционална раздвојеност службе која води поступке и Савета као органа који доноси одлуке детаљно је уређен статус запослених у Комисији. Пре свега направљена је разлика између стручне службе и пратеће службе, при чему су запослени у стручној служби подељени на контролоре, више аналитичаре и аналитичаре. С тим у вези обема службама руководи секретар кога поставља Савет на пет година.

Поред Европске комисије, о неопходности успостављања јасне организационе структуре и формулисања Комисије као правног лица је указано и од стране организација цивилног друштва (Савет страних инвеститора, НАЛЕД, Транспарентност Србија, Центра за европске политике и др.) али и Владиних и других независних тела (Савет за борбу против корупције, Државна ревизорска институција). Приликом израде закона у погледу организационе структуре Комисије, узете су обзир препоруке и предлози експерата са пројеката које финансира ЕУ (Policy and legal advice center и ИПА пројекта техничке помоћи Комисији).

Имајући у виду да у Републици Србији постоји пракса приликом формулисања независног државног органа, предложена организациона структура не одступа од већ постојећих (као што је Комисија за заштиту конкуренције, Државна ревизорска институција, Фискални савет и др.).

Сходно претходном, оваква институционална и организациона промена, апсолутно кореспондира обавезама из међународних споразума, при чему је једино могуће било извршити реструктурирање постојећег организационог облика државног органа. На такав начин се допунски омогућава транспарентност рада такве организационе целине али и транспарентност код других државних органа приликом доделе државне помоћи, имајући у виду да Предлог предвиђа одговарајуће обавезе даваоца у том смеру.

Имајући у виду да ће Комисија аспорбовати Одељење Министарства финансија, које ће постати стручна служба, изабрани модел омогућава континуитет у раду, сходно чему се не очекује допунско време за спровођење изабране опције.

9. Кључна питања за анализу ризика

Приликом израде текста Предлога закона о контроли државне помоћи заинтересоване стране имале су прилику да доставе конкретне предлоге за измене одређених чланова закона. Радна група је управо формирана на начин који омогућава да сви највећи даваоци државне помоћи у Републици Србији, на које ће се конкретно примењивати будући Закон, имају приступ и формулишу нова законска решења. Даваоци државне помоћи према новом законском решењу представљају странку у поступку, те се помоћ коју они додељују оцењује са становишта усклађености са правилима за доделу. Стога, у радној групи су присуствовали представници министарстава надлежних за послове енергетике, саобраћаја, инфраструктуре, трговне, финансија, привреде,

државне и локалне самоуправе али и Комисије за заштиту конкуренције. Доношење овог прописа је у апсолутном интересу даваоца државне помоћи, те је од значаја за њихово даље поступање.

Такође, Предлогом је предвиђено додатно прописивање и гарантовање права не само странака већ и свих заинтересованих лица који докажу свој правни интерес. Предлог апсолутно препознаје интерес подносиоца иницијативе, односно конкурента привредног субјекта који је примио државну помоћ, али и гарантује права корисницима државне помоћи, неодступајући од европске правне тековине у свему.

Стога, сви предлози су разматрани и настојало се да се нађе најбоље решење за превазилажење нејасноћа, а резултат тог процеса је Предлог закона који укида и мења управо оне одредбе на које су заинтересоване стране указале и око којих смо сматрали да је неопходно интервенисати.

Имајући у виду да је формулисање конкретне организационе структуре Комисије обавеза из ССП-а, проткана у извештајима ЕК али и постављена као мерило за отварање преговарачког поглавља 8, доношење овог закона (пored осталих) представља овогодишњи приоритет за Владу Републике Србије, због чега је и Радна група за израду Нацрта закона формирана управо од стране Владе. Према плану рада Владе, 4. квартал је предвиђен као рок за усвајање закона.

Током јавне расправе која је спроведена од 29. до 19. августа 2019. године све заинтересоване стране су имале прилику да доставе предлоге, сугестије и примедбе на предложени Нацрт, од чега је велики број и прихваћен.

Нису идентификовани ризици за спровођење ове изабране опције.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа - Влада

Обрађивач - Министарство финансија

2. Назив прописа

Предлог закона о контроли државне помоћи

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,

Члан 73. ССП-а

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

Рок одређен чланом 72. ССП-а

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

У потпуности испуњена обавеза.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Члан 107. и 108. Уговора о функционисању ЕУ

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уредбом Савета (ЕУ) 2015/1589 од 13. јула 2015. године о утврђивању детаљних правила примене члана 108. УФЕУ – потпуно усклађена

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Да.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Пропис послат Европској комисији на коментаре.

1. Назив прописа Европске уније : РЕГУЛАТИВА САВЕТА (ЕУ) 2015/1589 од 13. јула 2015. године о утврђивању детаљних правила за примену члана 108 Уговора о функционисању Европске уније (кодификовани текст)	2. „CELEX” ознака ЕУ прописа 32015R1589
3. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа - Влада Обрађивач – Министарство финансија	4. Датум израде табеле: 08/07/2019
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог Закона о контроли државне помоћи	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА:
7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Р. Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ²	Разлози за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
Article 1	Definitions For the purposes of this Regulation, the following definitions shall apply: (a) ‘aid’ means any measure	Члан 3 став 1, 2 и 3	Државна помоћ је сваки стварни или потенцијални јавни расход или умањено остварење јавног прихода коју додељује давалац државне помоћи у било ком облику, којом се одређени учесник на тржишту ставља у	ДУ	Нису пренете дефиниције нове помоћи, постојеће помоћи.	

² Потпуно усклађено - ПУ, делимично усклађено - ДУ, неусклађено - НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>fulfilling all the criteria laid down in Article 107(1) TFEU;</p> <p>(b) ‘existing aid’ means:</p> <p>(i) without prejudice to Articles 144 and 172 of the Act of Accession of Austria, Finland and Sweden, to point 3 and the Appendix of Annex IV to the Act of Accession of the Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia and Slovakia, to points 2 and 3(b) and the Appendix of Annex V to the Act of Accession of Bulgaria and Romania, and to points 2 and 3(b) and the Appendix of Annex IV to the Act of Accession of Croatia, all aid which existed prior to the entry into force of the TFEU in the respective Member States, that is to say, aid schemes and individual aid which were put into effect before, and are still applicable after, the entry into force of the TFEU in the respective Member States;</p> <p>(ii) authorised aid, that is to say, aid schemes and individual aid which have been authorised by</p>		<p>повољнији положај у односу на конкуренте или се даје предност производњи одређене робе и/или услуга, којом се нарушава или постоји опасност од нарушавања конкуренције на тржишту и утиче на трговину између Републике Србије и земаља чланица Европске уније. Шема државне помоћи је скуп свих прописа који представљају основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати), односно нацрта, или предлога прописа, који ће по доношењу представљати основ за доделу државне помоћи корисницима који нису унапред одређени (познати). Индивидуална државна помоћ је помоћ која се додељује на основу акта даваоца државне помоћи унапред одређеном кориснику или помоћ индивидуалном кориснику која се додељује на основу шеме државне помоћи а за коју постоји обавеза пријаве на основу овог закона.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>the Commission or by the Council;</p> <p>(iii) aid which is deemed to have been authorised pursuant to Article 4(6) of Regulation (EC) No 659/1999 or to Article 4(6) of this Regulation, or prior to Regulation (EC) No 659/1999 but in accordance with this procedure;</p> <p>(iv) aid which is deemed to be existing aid pursuant to Article 17 of this Regulation;</p> <p>(v) aid which is deemed to be an existing aid because it can be established that at the time it was put into effect it did not constitute an aid, and subsequently became an aid due to the evolution of the internal market and without having been altered by the Member State. Where certain measures become aid following the liberalisation of an activity by Union law, such measures shall not be considered as existing aid after the date fixed for liberalisation;</p> <p>(c) 'new aid' means all aid, that is</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>to say, aid schemes and individual aid, which is not existing aid, including alterations to existing aid;</p> <p>(d) ‘aid scheme’ means any act on the basis of which, without further implementing measures being required, individual aid awards may be made to undertakings defined within the act in a general and abstract manner and any act on the basis of which aid which is not linked to a specific project may be awarded to one or several undertakings for an indefinite period of time and/or for an indefinite amount;</p> <p>(e) ‘individual aid’ means aid that is not awarded on the basis of an aid scheme and notifiable awards of aid on the basis of an aid scheme;</p> <p>(f) ‘unlawful aid’ means new aid put into effect in contravention of Article 108(3) TFEU;</p> <p>(g) ‘misuse of aid’ means aid used by the beneficiary in contravention of a decision taken</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>pursuant to Article 4(3) or Article 7(3) or (4) of Regulation (EC) No 659/1999 or Article 4(3) or Article 9(3) or (4) of this Regulation;</p> <p>(h) ‘interested party’ means any Member State and any person, undertaking or association of undertakings whose interests might be affected by the granting of aid, in particular the beneficiary of the aid, competing undertakings and trade associations.</p>					
Article 2	<p>Notification of new aid</p> <p>1. Save as otherwise provided in regulations made pursuant to Article 109 TFEU or to other relevant provisions thereof, any plans to grant new aid shall be notified to the Commission in sufficient time by the Member State concerned. The Commission shall inform the Member State concerned without delay of the receipt of a notification.</p> <p>2. In a notification, the Member State concerned shall provide all</p>	Члан 30.	<p>Помоћ мора бити пријављена Комисији у случају да се додељује:</p> <p>1) на основу прописа који представља шему државне помоћи;</p> <p>2) на основу акта даваоца унапред одређеном кориснику (индивидуална помоћ);</p> <p>3) индивидуална државна помоћ на основу шема државне помоћи, чија планирана вредност, без обзира на врсту и број инструмената доделе, износи најмање десет милиона евра.</p> <p>Пријава садржи све податке и информације на основу којих Комисија може правилно и</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	necessary information in order to enable the Commission to take a decision pursuant to Articles 4 and 9 ('complete notification').		потпуно да утврди чињенично стање, односно оцени да ли је државна помоћ усклађена, а чију садржину и облик Влада ближе уређује. Подносилац пријаве је предлагач прописа, давалац или скуп даваоца државне помоћи, који подноси Комисији пријаву. За тачност и истинитост података наведених у пријави је одговоран подносилац пријаве.			
Article 3	<p>Standstill clause</p> <p>Aid notifiable pursuant to Article 2(1) shall not be put into effect before the Commission has taken, or is deemed to have taken, a decision authorising such aid.</p>	Члан 30 став 5	Помоћ која подлеже обавези пријаве, не може се доделити пре него што Комисија донесе мишљење односно решење којим се оцењује усклађеност са правилима о додели државне помоћи.	ПУ		
Article 4	<p>Preliminary examination of the notification and decisions of the Commission</p> <p>1. The Commission shall examine the notification as soon as it is received. Without prejudice to Article 10, the Commission shall take a decision pursuant to paragraphs 2, 3 or 4 of this Article.</p>		Предлагач односно доносилац прописа дужан је да нацрт односно предлог прописа и пријаву из члана 30. овог закона достави Комисији ради оцене његове усклађености са правилима о додели државне помоћи. Пропис из става 1. овог члана може се приликом доношења, односно утврђивања предлога разматрати само уз мишљење Комисије које садржи оцену степена усклађености. Комисија даје мишљење о усклађености прописа који садрже	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>2. Where the Commission, after a preliminary examination, finds that the notified measure does not constitute aid, it shall record that finding by way of a decision.</p> <p>3. Where the Commission, after a preliminary examination, finds that no doubts are raised as to the compatibility with the internal market of a notified measure, in so far as it falls within the scope of Article 107(1) TFEU, it shall decide that the measure is compatible with the internal market ('decision not to raise objections'). The decision shall specify which exception under the TFEU has been applied.</p> <p>4. Where the Commission, after a preliminary examination, finds that doubts are raised as to the compatibility with the internal market of a notified measure, it shall decide to initiate proceedings pursuant to Article 108(2) TFEU ('decision to initiate the formal investigation procedure').</p>		<p>услове или критеријуме за доделу државне помоћи са овим законом у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве. Изузетно од става 3. овог члана, ако пропис не садржи довољно услова или критеријума за оцену усклађености, Комисија у мишљењу истиче неопходност прописивања додатних услова или критеријума, а по потреби указује на обавезу пријаве индивидуалне помоћи која се додељује на основу тог прописа. Ако је пропис усвојен а нарочито уколико су средства додељена на основу прописа без претходне оцене степена усклађености Комисије сходно ставу 2. овог члана, Комисија обавештава доносиоца, односно предлагача прописа о обавези усклађивања са овим законом. Обавештење из става 5. овог члана са предлогом о начину усклађивања и неопходним мерама из овог закона се доставља Влади ради информисања.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>5. The decisions referred to in paragraphs 2, 3 and 4 of this Article shall be taken within 2 months. That period shall begin on the day following the receipt of a complete notification. The notification shall be considered as complete if, within 2 months from its receipt, or from the receipt of any additional information requested, the Commission does not request any further information. The period can be extended with the consent of both the Commission and the Member State concerned. Where appropriate, the Commission may fix shorter time limits.</p> <p>6. Where the Commission has not taken a decision in accordance with paragraphs 2, 3 or 4 within the period laid down in paragraph 5, the aid shall be deemed to have been authorised by the Commission. The Member State concerned may thereupon implement the measures in question after giving the Commission prior notice thereof, unless the Commission takes a decision pursuant to this Article</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	within a period of 15 working days following receipt of the notice.					
Article 5	<p>Request for information made to the notifying Member State</p> <p>1. Where the Commission considers that information provided by the Member State concerned with regard to a measure notified pursuant to Article 2 is incomplete, it shall request all necessary additional information. Where a Member State responds to such a request, the Commission shall inform the Member State of the receipt of the response.</p> <p>2. Where the Member State concerned does not provide the information requested within the period prescribed by the Commission or provides incomplete information, the Commission shall send a reminder, allowing an appropriate additional period within which the information shall be provided.</p> <p>3. The notification shall be</p>	Члан 32	<p>Поступак претходне контроле покреће се пријавом државне помоћи. Ако се државна помоћ додељује одређеном учеснику на тржишту из више извора, путем различитих инструмената, а која има јединствен циљ и намену, подносилац пријаве је дужан да именује све даваоце и инструменте путем којих се државна помоћ додељује. Ако се утврди да пријава не испуњава услове или да странка није извршила допуну непотпуне пријаве по налогу Комисије односно да акт не садржи правни основ за доделу државне помоћи, пријава се одбацује закључком који доноси Савет Комисије. Комисија доноси решење у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>deemed to be withdrawn if the requested information is not provided within the prescribed period, unless, before the expiry of that period, either the period has been extended with the consent of both the Commission and the Member State concerned, or the Member State concerned, in a duly reasoned statement, informs the Commission that it considers the notification to be complete because the additional information requested is not available or has already been provided. In that case, the period referred to in Article 4(5) shall begin on the day following receipt of the statement. If the notification is deemed to be withdrawn, the Commission shall inform the Member State thereof.</p>					
Article 6	<p>Formal investigation procedure</p> <p>1. The decision to initiate the formal investigation procedure shall summarise the relevant issues of fact and law, shall include a preliminary assessment of the Commission as to the aid character of the proposed</p>			ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>поступка, као и позив свим заинтересованим лицима који располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама, да их доставе Комисији.</p> <p>Против закључка о покретању поступка није дозвољена посебна жалба, нити се може покренути управни спор.</p> <p>Закључак о покретању поступка може се побијати тужбом против коначног решења Комисије.</p> <p>До доношења решења у поступку накнадне контроле, Комисија може да наложи даваоцу меру у складу са овим законом а којом се налаже привремено обустављање доделе државне помоћи.</p>			
Article 7	<p>Request for information made to other sources</p> <p>1. After the initiation of the formal investigation procedure provided for in Article 6, in particular as regards technically complex cases subject to substantive assessment, the Commission may, if the information provided by a Member State concerned during the course of the preliminary</p>	<p>Члан 37 став 2</p> <p>Члан 42 став 1, 2 3 и</p>	<p>О покретању поступка доноси се закључак који садржи правни основ и образложен разлоге за покретање поступка, као и позив свим заинтересованим лицима који располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама, да их доставе Комисији.</p> <p>Комисија закључком налаже странци у поступку доставу информација, података и докумената који су од значаја за</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>examination is not sufficient, request any other Member State, an undertaking or an association of undertakings to provide all market information necessary to enable the Commission to complete its assessment of the measure at stake taking due account of the principle of proportionality, in particular for small and medium-sized enterprises.</p> <p>2. The Commission may request information only:</p> <p>(a) if it is limited to formal investigation procedures that have been identified by the Commission as being ineffective to date; and</p> <p>(b) in so far as aid beneficiaries are concerned, if the Member State concerned agrees to the request.</p> <p>3. The undertakings or associations of undertakings providing information following a Commission's request for market information based on paragraphs 6 and 7 shall submit their answer</p>	4	<p>поступак, а она је дужна да поступи по закључцима овлашћеног службеног лица у року одређеном тим закључком.</p> <p>Уколико се информације, подаци и документа који су предмет налога из става 1. налазе код корисника државне помоћи, давалац је дужан да захтев без одлагања проследи кориснику.</p> <p>Ако се основано претпостави да се тражени подаци, ствари или исправе налазе код трећих лица, Комисија ће захтевом тражити њихову доставу, односно омогућавање увида.</p> <p>Лица којима је достављен захтев из ст. 2. и 3. овог члана дужна су да доставе, односно ставе на увид податке, исправе и ствари које су предмет захтева, осим у случајевима предвиђеним законом.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>simultaneously to the Commission and to the Member State concerned, to the extent that the documents provided do not include information that is confidential vis-à-vis that Member State.</p> <p>The Commission shall steer and monitor the information transmission between the Member States, undertakings or associations of undertakings concerned, and verify the purported confidentiality of the information transmitted.</p> <p>4. The Commission shall request only information that is at the disposal of the Member State, undertaking or association of undertakings concerned by the request.</p> <p>5. Member States shall provide the information on the basis of a simple request and within a time limit prescribed by the Commission which should normally not exceed 1 month. Where a Member State does not provide the information requested within that period or provides</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>incomplete information, the Commission shall send a reminder.</p> <p>6. The Commission may, by simple request, require an undertaking or an association of undertakings to provide information. Where the Commission sends a simple request for information to an undertaking or an association of undertakings, it shall state the legal basis and the purpose of the request, specify what information is required and prescribe a proportionate time limit within which the information is to be provided. It shall also refer to the fines provided for in Article 8(1) for supplying incorrect or misleading information.</p> <p>7. The Commission may, by decision, require an undertaking or an association of undertakings to provide information. Where the Commission, by decision, requires an undertaking or an association of undertakings to supply information, it shall state the legal basis, the purpose of the</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>request, specify what information is required and prescribe a proportionate time limit within which the information is to be provided. It shall also indicate the fines provided for in Article 8(1) and shall indicate or impose the periodic penalties payments provided for in Article 8(2), as appropriate. In addition, it shall indicate the right of the undertaking or association of undertakings to have the decision reviewed by the Court of Justice of the European Union.</p> <p>8. When issuing a request under paragraph 1 or 6 of this Article, or adopting a decision under paragraph 7, the Commission shall also simultaneously provide the Member State concerned with a copy thereof. The Commission shall indicate the criteria by which it selected the recipients of the request or decision.</p> <p>9. The owners of the undertakings or their representatives, or, in the case of legal persons, companies, firms or associations without legal</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>personality, the persons authorised to represent them by law or by their constitution, shall supply on their behalf the information requested or required. Persons duly authorised to act may supply the information on behalf of their clients. The latter shall nevertheless be held fully responsible if the information supplied is incorrect, incomplete or misleading.</p>					
Article 8	<p>Fines and periodic penalty payments</p> <p>1. The Commission may, if deemed necessary and proportionate, impose by decision on undertakings or associations of undertakings fines not exceeding 1 % of their total turnover in the preceding business year where they, intentionally or through gross negligence:</p> <p>(a) supply incorrect or misleading information in response to a request made pursuant to Article 7(6);</p> <p>(b) supply incorrect, incomplete or misleading information in</p>	Члан 53	<p>Комисија може, кориснику или учеснику на тржишту одредити меру периодичног пенала у износу од 5.000,00 динара до 200.000,00 динара за сваки дан понашања супротно налогу Комисије, односно непоступања по том налогу, ако:</p> <p>1) не поступи по налогу из закључка службеног лица из чл. 42. став 5. овог закона,</p> <p>2) неблаговремено извршава обавезе наложене закључком Комисије,</p> <p>3) достави нетачне или непотпуне податке.</p> <p>Дневни износ мере периодичног пенала не може бити већи од 5% вредности просечног дневног промета корисника или другог</p>	ПУ	<p>Регулатива Европске уније не садржи новчани распон пенала већ се он увек одређује у процентима, као ни одредбу да Комисија може ослободити корисника плаћања изреченог пенала, већ само његово умањење.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>response to a decision adopted pursuant to Article 7(7), or do not supply the information within the prescribed time limit.</p> <p>2. The Commission may, by decision, impose on undertakings or associations of undertakings periodic penalty payments where an undertaking or association of undertakings fails to supply complete and correct information as requested by the Commission by decision adopted pursuant to Article 7(7).</p> <p>The periodic penalty payments shall not exceed 5 % of the average daily turnover of the undertaking or association concerned in the preceding business year for each working day of delay, calculated from the date established in the decision, until it supplies complete and correct information as requested or required by the Commission.</p> <p>3. In fixing the amount of the fine or periodic penalty payment, regard shall be had to the nature, gravity and duration of the infringement, taking due account</p>		<p>учесника на тржишту. Изузетно, Комисија може ослободити мере периодичног пенала из става 1. овог члана, уколико корисник или други учесник на тржишту докаже да би довела до стечаја или престанка обављања пословне делатности корисника или отежаног пословања.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>of the principles of proportionality and appropriateness, in particular for small and medium-sized enterprises.</p> <p>4. Where the undertakings or associations of undertakings have satisfied the obligation which the periodic penalty payment was intended to enforce, the Commission may reduce the definitive amount of the periodic penalty payment compared to that under the original decision imposing periodic penalty payments. The Commission may also waive any periodic penalty payment.</p> <p>5. Before adopting any decision in accordance with paragraph 1 or 2 of this Article, the Commission shall set a final deadline of 2 weeks to receive the missing market information from the undertakings or associations of undertakings concerned and also give them the opportunity of making known their views.</p> <p>6. The Court of Justice of the European Union shall have</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	unlimited jurisdiction within the meaning of Article 261 TFEU to review fines or periodic penalty payments imposed by the Commission. It may cancel, reduce or increase the fine or periodic penalty payment imposed.					
Article 9	<p>Decisions of the Commission to close the formal investigation procedure</p> <p>1. Without prejudice to Article 10, the formal investigation procedure shall be closed by means of a decision as provided for in paragraphs 2 to 5 of this Article.</p> <p>2. Where the Commission finds that, where appropriate following modification by the Member State concerned, the notified measure does not constitute aid, it shall record that finding by way of a decision.</p> <p>3. Where the Commission finds that, where appropriate following modification by the Member State concerned, the doubts as to the compatibility of the notified</p>	Члан 36 став 5, 6 и 7	<p>Ако основано претпостави да су средства из става 1. додељена супротно одредбама овог закона, Комисија наставља контролу у поступку накнадне контроле из члана 37. о чему доноси посебан закључак.</p> <p>Ако на основу изјашњења утврди да не постоји основана претпоставка да је додељена државна помоћ неусклађена односно ненаменски коришћена, Комисија доноси решење које садржи оцену о усклађености. Претходни поступак се обуставља ако Комисија утврди да се додељена средства не односе на државну помоћ, о чему Комисија доноси закључак.</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>measure with the internal market have been removed, it shall decide that the aid is compatible with the internal market ('positive decision'). That decision shall specify which exception under the TFEU has been applied.</p> <p>4. The Commission may attach to a positive decision conditions subject to which aid may be considered compatible with the internal market and may lay down obligations to enable compliance with the decision to be monitored ('conditional decision').</p> <p>5. Where the Commission finds that the notified aid is not compatible with the internal market, it shall decide that the aid shall not be put into effect ('negative decision').</p> <p>6. Decisions taken pursuant to paragraphs 2 to 5 shall be taken as soon as the doubts referred to in Article 4(4) have been removed. The Commission shall as far as possible endeavour to adopt a decision within a period of 18 months from the opening of the procedure. This time limit</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>may be extended by common agreement between the Commission and the Member State concerned.</p> <p>7. Once the time limit referred to in paragraph 6 of this Article has expired, and should the Member State concerned so request, the Commission shall, within 2 months, take a decision on the basis of the information available to it. If appropriate, where the information provided is not sufficient to establish compatibility, the Commission shall take a negative decision.</p> <p>8. Before adopting any decision in accordance with paragraphs 2 to 5, the Commission shall give the Member State concerned the opportunity of making known its views, within a time-limit that shall not normally exceed 1 month, on the information received by the Commission and provided to the Member State concerned pursuant to Article 7(3).</p> <p>9. The Commission shall not use confidential information provided</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>by respondents, which cannot be aggregated or otherwise be anonymised, in any decision taken in accordance with paragraphs 2 to 5 of this Article, unless it has obtained their agreement to disclose that information to the Member State concerned. The Commission may take a reasoned decision, which shall be notified to the undertaking or association of undertakings concerned, finding that information provided by a respondent and marked as confidential is not protected, and setting a date after which the information will be disclosed. That period shall not be less than 1 month.</p> <p>10. The Commission shall take due account of the legitimate interests of undertakings in the protection of their business secrets and other confidential information. An undertaking or an association of undertakings providing information pursuant to Article 7, and which is not a beneficiary of the State aid measure in question, may request,</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	on grounds of potential damage, that its identity be withheld from the Member State concerned.					
Article 10	<p>Withdrawal of notification</p> <p>1. The Member State concerned may withdraw the notification within the meaning of Article 2 in due time before the Commission has taken a decision pursuant to Article 4 or to Article 9.</p> <p>2. In cases where the Commission initiated the formal investigation procedure, the Commission shall close that procedure.</p>	Члан 33	<p>Странка може одустати од пријаве или изменити пријаву потпуно или делимично до доношења коначне одлуке. У случају измене пријаве, Комисија ће наставити са поступком, с тим што рок за доношење решења почиње да тече изнова. Када странка одустане у потпуности од пријаве, председник Комисије ће донети решење којим се обуставља поступак.</p>	ПУ		
Article 11	<p>Revocation of a decision</p> <p>The Commission may revoke a decision taken pursuant to Article 4(2) or (3), or Article 9(2), (3) or (4), after having given the Member State concerned the opportunity to submit its comments, where the decision was based on incorrect information provided during the procedure which was a determining factor for the decision. Before revoking a</p>	Члан 176. – 184. Закона о општем управном поступку		ПУ	Законом о општем управном поступку прописане су процедуре које се односе на понављање, поништавање и укидање одлуке у управном поступку (чл. 176 – 184)	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	decision and taking a new decision, the Commission shall open the formal investigation procedure pursuant to Article 4(4). Articles 6, 9 and 12, Article 13(1) and Articles 15, 16 and 17 shall apply mutatis mutandis.					
Article 12	<p>Examination, request for information and information injunction</p> <p>1. Without prejudice to Article 24, the Commission may on its own initiative examine information regarding alleged unlawful aid from whatever source.</p> <p>The Commission shall examine without undue delay any complaint submitted by any interested party in accordance with Article 24(2) and shall ensure that the Member State concerned is kept fully and regularly informed of the progress and outcome of the examination.</p> <p>2. If necessary, the Commission shall request information from the Member State concerned. Article</p>	<p>Члан 36 став 1, 2 и 3</p> <p>Члан 42.</p>	<p>Када на основу сопствених информација или иницијативе дође до општих сазнања да су на основу одређеног акта који није пропис додељена средства која се могу односити се на државну помоћ, Комисија може закључком покренути претходни поступак.</p> <p>Закључак из става 1. овог члана се доставља даваоцу са налогом и роком да се на закључак изјасни.</p> <p>Рок из става 2. овог члана се може у оправданим случајевима продужити.</p> <p>Комисија закључком налаже странци у поступку доставу информација, података и докумената који су од значаја за поступак, а она је дужна да поступи по</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>2(2) and Article 5(1) and (2) shall apply mutatis mutandis.</p> <p>After the initiation of the formal investigation procedure, the Commission may also request information from any other Member State, from an undertaking, or association of undertakings in accordance with Articles 7 and 8, which shall apply mutatis mutandis.</p> <p>3. Where, despite a reminder pursuant to Article 5(2), the Member State concerned does not provide the information requested within the period prescribed by the Commission, or where it provides incomplete information, the Commission shall by decision require the information to be provided ('information injunction'). The decision shall specify what information is required and prescribe an appropriate period within which it is to be supplied.</p>		<p>закључцима овлашћеног службеног лица у року одређеном тим закључком.</p> <p>Уколико се информације, подаци и документа који су предмет налога из става 1. налазе код корисника државне помоћи, давалац је дужан да захтев без одлагања проследи кориснику.</p> <p>Ако се основано претпостави да се тражени подаци, ствари или исправе налазе код трећих лица, Комисија ће захтевом тражити њихову доставу, односно омогућавање увида.</p> <p>Лица којима је достављен захтев из ст. 2. и 3. овог члана дужна су да доставе, односно ставе на увид податке, исправе и ствари које су предмет захтева, осим у случајевима предвиђеним законом.</p> <p>У случају непоступања по захтеву из ст. 2. и 3. овог члана, Комисија ће закључком наложити поменутиим лицима достављање података, исправа и ствари, уз упозорење да у случају непоступања, или поступања супротно налогу, Комисија може одредити периодични пенал у</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>складу са овим законом. За непоступање странке у поступку по налогу овлашћеног службеног лица из става 1. овог члана, Комисија може обавестити Владу. Закључак и захтеви из овог члана садрже правни основ, предмет и сврху, образложење, рок за поступање, упутство о начину на који се може затражити заштита података који се достављају.</p>			
Article 13	<p>Injunction to suspend or provisionally recover aid</p> <p>1. The Commission may, after giving the Member State concerned the opportunity to submit its comments, adopt a decision requiring the Member State to suspend any unlawful aid until the Commission has taken a decision on the compatibility of the aid with the internal market ('suspension injunction').</p> <p>2. The Commission may, after giving the Member State concerned the opportunity to submit its comments, adopt a decision requiring the Member</p>	Члан 52 став 1, 2 и 3	<p>Када у поступку накнадне контроле утврди неусклађеност помоћи са правилима за доделу државне помоћи, Комисија може одредити меру понашања, меру којом налаже повраћај државне помоћи или другу управну меру у складу са овим законом. Комисија може одредити меру која за циљ има отклањање неусклађености односно спречавање доделе државне помоћи, која се нарочито састоји у привременом или трајном обустављању вршења радњи доделе државне помоћи (мере понашања). ја). Изузетно, Комисија може ослободити</p>	ДУ	Предлог закона прописује могућност ослобођења од повраћаја помоћи, што није прописано Регулацивом Савета 2015/1589	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>State provisionally to recover any unlawful aid until the Commission has taken a decision on the compatibility of the aid with the internal market ('recovery injunction'), if all the following criteria are fulfilled:</p> <p>(a) according to an established practice there are no doubts about the aid character of the measure concerned;</p> <p>(b) there is an urgency to act;</p> <p>(c) there is a serious risk of substantial and irreparable damage to a competitor.</p> <p>Recovery shall be effected in accordance with the procedure set out in Article 16(2) and (3). After the aid has been effectively recovered, the Commission shall take a decision within the time limits applicable to notified aid.</p> <p>The Commission may authorise the Member State to couple the refunding of the aid with the payment of rescue aid to the firm concerned.</p>		<p>од повраћаја износа затезне камате из става 3. овог члана, уколико давалац докаже да би то довело до стечаја или престанка обављања пословне делатности корисника.</p> <p>О усвојеним мерама из става 1. овог члана, Комисија обавештава и орган надлежан за послове државне ревизије односно буџетске инспекције.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	The provisions of this paragraph shall be applicable only to unlawful aid implemented after the entry into force of Regulation (EC) No 659/1999.					
Article 14	<p>Non-compliance with an injunction decision</p> <p>If the Member State fails to comply with a suspension injunction or a recovery injunction, the Commission shall be entitled, while carrying out the examination on the substance of the matter on the basis of the information available, to refer the matter to the Court of Justice of the European Union directly and apply for a declaration that the failure to comply constitutes an infringement of the TFEU.</p>			НП		
Article 15	<p>Decisions of the Commission</p> <p>1. The examination of possible unlawful aid shall result in a decision pursuant to Article 4(2), (3) or (4). In the case of decisions to initiate the formal investigation procedure, proceedings shall be closed by means of a decision pursuant to Article 9. If a</p>	Члан 29	<p>Комисија прати стање на тржишту кроз претходну односно накнадну контролу државне помоћи, и оцењује усклађеност помоћи са правилима о додели државне помоћи.</p> <p>Државна помоћ се пријављује Комисији пре доделе, ради оцене усклађености са правилима за доделу.</p> <p>Акти Комисије којима се оцењује</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Member State fails to comply with an information injunction, that decision shall be taken on the basis of the information available.</p> <p>2. In cases of possible unlawful aid and without prejudice to Article 13(2), the Commission shall not be bound by the time-limit set out in Articles 4(5), 9(6) and 9(7).</p> <p>3. Article 11 shall apply mutatis mutandis.</p>		<p>усклађеност, обавезно садрже квалификацију степена усклађености (усклађен, неусклађен и делимично усклађен) и пратеће образложење.</p> <p>Државна помоћ која је оцењена као неусклађена сматра се недозвољеном државном помоћи</p>			
Article 16	<p>Recovery of aid</p> <p>1. Where negative decisions are taken in cases of unlawful aid, the Commission shall decide that the Member State concerned shall take all necessary measures to recover the aid from the beneficiary ('recovery decision'). The Commission shall not require recovery of the aid if this would be contrary to a general principle of Union law.</p> <p>2. The aid to be recovered pursuant to a recovery decision shall include interest at an appropriate rate fixed by the Commission. Interest shall be</p>	Члан 52 став 3 и 4	<p>Уколико утврди неусклађеност, Комисија налаже даваоцу државне помоћи да, без одлагања, предузме мере у циљу повраћаја додељеног износа државне помоћи, увећаног за законску затезну камату, почев од дана коришћења те помоћи до дана повраћаја искоришћеног износа и да одмах обустави даљу доделу неискоришћеног дела државне помоћи (мера повраћаја).</p> <p>Изузетно, Комисија може ослободити од повраћаја износа затезне камате из става 3. овог члана, уколико давалац докаже да би то довело до стечаја или престанка</p>	ДУ	У Регулативи Савета нема изузетка од повраћаја помоћи због последице стечаја или престанка обављања пословне делатности односног корисника.	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>payable from the date on which the unlawful aid was at the disposal of the beneficiary until the date of its recovery.</p> <p>3. Without prejudice to any order of the Court of Justice of the European Union pursuant to Article 278 TFEU, recovery shall be effected without delay and in accordance with the procedures under the national law of the Member State concerned, provided that they allow the immediate and effective execution of the Commission's decision. To this effect and in the event of a procedure before national courts, the Member States concerned shall take all necessary steps which are available in their respective legal systems, including provisional measures, without prejudice to Union law.</p>		<p>обављања пословне делатности корисника.</p>			
Article 17	<p>Limitation period for the recovery of aid</p> <p>1. The powers of the Commission to recover aid shall be subject to a limitation period</p>	Члан 55	<p>По истеку периода од десет година, Комисија не може да наложи повраћај државне помоћи. Рок из става 1. овог члана се обрачунава почев од дана доделе државне помоћи, без обзира да ли је</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>of 10 years.</p> <p>2. The limitation period shall begin on the day on which the unlawful aid is awarded to the beneficiary either as individual aid or as aid under an aid scheme. Any action taken by the Commission or by a Member State, acting at the request of the Commission, with regard to the unlawful aid shall interrupt the limitation period. Each interruption shall start time running afresh. The limitation period shall be suspended for as long as the decision of the Commission is the subject of proceedings pending before the Court of Justice of the European Union.</p> <p>3. Any aid with regard to which the limitation period has expired shall be deemed to be existing aid.</p>		<p>додељена као индивидуална или на основу шеме.</p> <p>Застарелост из става 1. овог члана се прекида сваком радњом Комисије или странке у поступку у вези са неусклађеном државном помоћи, након чега рок почиње поново да тече.</p> <p>Уколико се о одлуци Комисије води управни спор, застарелост се обуставља до правоснажности судске одлуке.</p>			
Article 18	Limitation period for the imposition of fines and periodic penalty payments	Члан 55 став 5	Мера периодичног пенала из члана 53. овог закона не може се одредити протеком једне године од дана пропуштања извршења радње или обавезе наложене од стране Комисије.	ДУ	У Регулативи Савјета прописано је да мере периодичних пернала подлежу року	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>1. The powers conferred on the Commission by Article 8 shall be subject to a limitation period of 3 years.</p> <p>2. The period provided for in paragraph 1 shall start on the day on which the infringement referred to in Article 8 is committed. However, in the case of continuing or repeated infringements, the period shall begin on the day on which the infringement ceases.</p> <p>3. Any action taken by the Commission for the purpose of the investigation or proceedings in respect of an infringement referred to in Article 8 shall interrupt the limitation period for the imposition of fines or periodic penalty payments, with effect from the date on which the action is notified to the undertaking or association of undertakings concerned.</p> <p>4. After each interruption, the limitation period shall start running afresh. However, the</p>				<p>застарелости од 3 године.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>limitation period shall expire at the latest on the day on which a period of 6 years has elapsed without the Commission having imposed a fine or a periodic penalty payment. That period shall be extended by the time during which the limitation period is suspended in accordance with paragraph 5 of this Article.</p> <p>5. The limitation period for the imposition of fines or periodic penalty payments shall be suspended for as long as the decision of the Commission is the subject of proceedings pending before the Court of Justice of the European Union.</p>					
Article 19	<p>Limitation periods for the enforcement of fines and periodic penalty payments</p> <p>1. The powers of the Commission to enforce decisions adopted pursuant to Article 8 shall be subject to a limitation period of 5 years.</p> <p>2. The period provided for in paragraph 1 shall start on the day on which the decision taken</p>	III				

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>pursuant to Article 8 becomes final.</p> <p>3. The limitation period provided for in paragraph 1 of this Article shall be interrupted:</p> <p>(a) by notification of a decision modifying the original amount of the fine or periodic penalty payment or refusing an application for modification;</p> <p>(b) by any action of a Member State, acting at the request of the Commission, or of the Commission, intended to enforce payment of the fine or periodic penalty payment.</p> <p>4. After each interruption, the limitation period shall start running afresh.</p> <p>5. The limitation period provided for in paragraph 1 shall be suspended for so long as:</p> <p>(a) the respondent is allowed time to pay;</p> <p>(b) the enforcement of payment is suspended pursuant to a decision of the Court of Justice of the</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	European Union.					
Article 20	<p>Misuse of aid</p> <p>Without prejudice to Article 28, the Commission may, in cases of misuse of aid, initiate the formal investigation procedure pursuant to Article 4(4). Articles 6 to 9, 11 and 12, Article 13(1) and Articles 14 to 17 shall apply mutatis mutandis.</p>	<p>Члан 36 став 5</p> <p>Члан 37</p>	<p>Ако основано претпостави да су средства из става 1. додељена супротно одредбама овог закона, Комисија наставља контролу у поступку накнадне контроле из члана 37. о чему доноси посебан закључак.</p> <p>Комисија покреће поступак накнадне контроле по службеној дужности, када на основу сопствених информација, достављених иницијатива и других расположивих података основано претпостави да је државна помоћ додељена супротно одредбама овог закона односно да се користи или је коришћена супротно одредбама овог закона.</p> <p>О покретању поступка доноси се закључак који садржи правни основ и образложене разлоге за покретање поступка, као и позив свим заинтересованим лицима који располажу подацима, исправама или другим релевантним информацијама, да их доставе Комисији.</p> <p>Против закључка о покретању поступка</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>није дозвољена посебна жалба, нити се може покренути управни спор. Закључак о покретању поступка може се побијати тужбом против коначног решења Комисије. До доношења решења у поступку накнадне контроле, Комисија може да наложи даваоцу меру у складу са овим законом а којом се налаже привремено обустављање доделе државне помоћи.</p>			
Article 21	<p>Cooperation pursuant to Article 108(1) TFEU</p> <p>1. The Commission shall obtain from the Member State concerned all necessary information for the review, in cooperation with the Member State, of existing aid schemes pursuant to Article 108(1) TFEU.</p> <p>2. Where the Commission considers that an existing aid scheme is not, or is no longer, compatible with the internal market, it shall inform the Member State concerned of its preliminary view and give the</p>	Члан 51	<p>Комисија израђује извештај о попису свих шема државне помоћи, који се доставља Влади у првом кварталу текуће године за претходну годину. Извештај о попису шема обавезно садржи листу прописа са оценом усклађености и препорукама Комисије. Давалац државне помоћи доставља Комисији план усвајања шема државне помоћи за наредну буџетску годину и јасан временски оквир за усвајање, а најкасније до 15. децембра текуће године.</p>	ДУ	<p>Предлогом закона нису утврђене процедуре које се односе на постојеће шеме државне помоћи, и њихово усклађивање.</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	Member State concerned the opportunity to submit its comments within a period of 1 month. In duly justified cases, the Commission may extend this period.					
Article 22	<p>Proposal for appropriate measures</p> <p>Where the Commission, in the light of the information submitted by the Member State pursuant to Article 21, concludes that the existing aid scheme is not, or is no longer, compatible with the internal market, it shall issue a recommendation proposing appropriate measures to the Member State concerned. The recommendation may propose, in particular:</p> <p>(a) substantive amendment of the aid scheme; or</p> <p>(b) introduction of procedural requirements; or</p> <p>(c) abolition of the aid scheme.</p>	Члан 52 став 1 и 2	Када у поступку накнадне контроле утврди неусклађеност помоћи са правилима за доделу државне помоћи, Комисија може одредити меру понашања, меру којом налаже повраћај државне помоћи или другу управну меру у складу са овим законом. Комисија може одредити меру која за циљ има отклањање ње Комисије. односно спречавање доделе државне помоћи, која се нарочито састоји у привременом или трајном обустављању вршења радњи доделе државне помоћи (мере понашања).	ПУ		
Article 23	Legal consequences of a proposal for appropriate			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>measures</p> <p>1. Where the Member State concerned accepts the proposed measures and informs the Commission thereof, the Commission shall record that finding and inform the Member State thereof. The Member State shall be bound by its acceptance to implement the appropriate measures.</p> <p>2. Where the Member State concerned does not accept the proposed measures and the Commission, having taken into account the arguments of the Member State concerned, still considers that those measures are necessary, it shall initiate proceedings pursuant to Article 4(4). Articles 6, 9 and 11 shall apply mutatis mutandis.</p>					
Article 24	<p>Rights of interested parties</p> <p>1. Any interested party may submit comments pursuant to Article 6 following a Commission decision to initiate the formal investigation procedure. Any interested party which has</p>	Члан	Странка у поступку има право да се изјашњава о чињеницама или околностима које су предмет утврђивања у испитном поступку, да предлаже извођење доказа или доставља доказе, као и да се изјашњава на обавештења која јој Комисија упути у току испитног	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>submitted such comments and any beneficiary of individual aid shall be sent a copy of the decision taken by the Commission pursuant to Article 9.</p> <p>2. Any interested party may submit a complaint to inform the Commission of any alleged unlawful aid or any alleged misuse of aid. To that effect, the interested party shall duly complete a form that has been set out in an implementing provision referred to in Article 33 and shall provide the mandatory information requested therein.</p> <p>Where the Commission considers that the interested party does not comply with the compulsory complaint form, or that the facts and points of law put forward by the interested party do not provide sufficient grounds to show, on the basis of a prima facie examination, the existence of unlawful aid or misuse of aid, it shall inform the interested party thereof and call upon it to submit comments within a prescribed</p>	<p>40</p> <p>Члан 41</p>	<p>поступка. Странка у поступку је дужна да поступа по закључцима овлашћеног службеног лица. Странка има право да разгледа списе предмета и да о свом трошку копира поједине делове списка.</p> <p>Лица која су подносиоци иницијативе, даваоци информација и остала лица која докажу свој правни интерес за праћење поступка, имају право да буду обавештавани о току поступка, о чему се подноси захтев Комисији. О оправданости захтева из става 1. овог члана одлучује овлашћено службено лице. Овлашћено службено лице је дужно да достави основне информације о току поступка, осим оних информација које могу утицати на даљи ток поступка.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>period which shall not normally exceed 1 month. If the interested party fails to make known its views within the prescribed period, the complaint shall be deemed to have been withdrawn. The Commission shall inform the Member State concerned when a complaint has been deemed to have been withdrawn.</p> <p>The Commission shall send a copy of the decision on a case concerning the subject matter of the complaint to the complainant.</p> <p>3. At its request, any interested party shall obtain a copy of any decision pursuant to Articles 4 and 9, Article 12(3) and Article 13.</p>					
Article 25	<p>Investigations into sectors of the economy and into aid instruments</p> <p>1. Where the information available substantiates a reasonable suspicion that State aid measures in a particular sector or based on a particular aid instrument may materially restrict or distort competition within the</p>	Члан 49	<p>У случају постојања основане претпоставке да мере државне помоћи у одређеном сектору привреде или утемељене на одређеном инструменту помоћи из члана 3. овог закона могу значајно ограничити или нарушити конкуренцију, Комисија може спровести секторску анализу.</p> <p>На захтев Владе, Комисија може</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>internal market in several Member States, or that existing aid measures in a particular sector in several Member States are not, or no longer, compatible with the internal market, the Commission may conduct an inquiry across various Member States into the sector of the economy or the use of the aid instrument concerned. In the course of that inquiry, the Commission may request the Member States and/or the undertakings or associations of undertakings concerned to supply the necessary information for the application of Articles 107 and 108 TFEU, taking due account of the principle of proportionality.</p> <p>The Commission shall state the reasons for the inquiry and for the choice of addressees in all requests for information sent under this Article.</p> <p>The Commission shall publish a report on the results of its inquiry into particular sectors of the economy or particular aid instruments across various Member States and shall invite</p>		<p>анализирати одређену врсту помоћи, њене ефекте на развој одређене гране привреде или тржишта, о чему сачињава извештај који доставља Влади. За потребе спровођења анализа из ст. 1. и 2. овог члана, Комисија може захтевати од даваоца, корисника и других учесника на тржишту да доставе све неопходне податке или документа. Комисија може користити документацију и податке прибављене у поступку претходне и накнадне контроле, у мери у којој се не угрожавају пословни или други поверљиви подаци који су у поступку означени као такви. Нацрт извештаја се објављује на интернет страници Комисије, са позивом да се даваоци, корисници и друга заинтересована лица изјасне у погледу дефинисаних резултата. Савет усваја коначни извештај, који се по усвајању објављује на интернет страници Комисије.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>the Member States and any undertakings or associations of undertakings concerned to submit comments.</p> <p>2. Information obtained from sector inquiries may be used in the framework of procedures under this Regulation.</p> <p>3. Articles 5, 7 and 8 of this Regulation shall apply mutatis mutandis.</p>					
Article 26	<p>Annual reports</p> <p>1. Member States shall submit to the Commission annual reports on all existing aid schemes with regard to which no specific reporting obligations have been imposed in a conditional decision pursuant to Article 9(4).</p> <p>2. Where, despite a reminder, the Member State concerned fails to submit an annual report, the Commission may proceed in accordance with Article 22 with regard to the aid scheme concerned.</p>	Члан 50 став 1	<p>На основу података прикупљених од давалаца државне помоћи, Комисија усваја годишњи извештај о додељеној државној помоћи у претходној години најкасније до трећег квартала текуће године, који подноси Народној скупштини и Влади.</p>			
Article 27	<p>On-site monitoring</p> <p>1. Where the Commission has</p>	Члан 43	Непосредни увид се спроводи код корисника државне помоћи само у	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>serious doubts as to whether decisions not to raise objections, positive decisions or conditional decisions with regard to individual aid are being complied with, the Member State concerned, after having been given the opportunity to submit its comments, shall allow the Commission to undertake on-site monitoring visits.</p> <p>2. The officials authorised by the Commission shall be empowered, in order to verify compliance with the decision concerned:</p> <p>(a) to enter any premises and land of the undertaking concerned;</p> <p>(b) to ask for oral explanations on the spot;</p> <p>(c) to examine books and other business records and take, or demand, copies.</p> <p>The Commission may be assisted if necessary by independent experts.</p> <p>3. The Commission shall inform the Member State concerned, in</p>		<p>случају постојања основане претпоставке да је државна помоћ неусклађена, и поред изјашњења даваоца државне помоћи којим се указује на усклађеност такве помоћи односно нетачног или непотпуног достављеног податка.</p> <p>Приликом спровођења непосредног увида, овлашћено службено лице може:</p> <p>1) ући и прегледати пословне просторије, возила, земљиште и друге просторије корисника помоћи,</p> <p>2) извршити проверу пословних и других докумената,</p> <p>3) узимати од заступника корисника и његових запослених усмене или писмене изјаве.</p> <p>Непосредни увид се спроводи на основу закључка који садржи правни основ, разлоге за спровођење непосредног увида, означавање докумената, односно података у које ће бити извршен увид, место и време спровођења непосредног увида, податке о овлашћеним лицима која ће спровести непосредни увид, а по потреби и друге елементе.</p> <p>Закључак из става 3. овог члана</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>good time and in writing, of the on-site monitoring visit and of the identities of the authorised officials and experts. If the Member State has duly justified objections to the Commission's choice of experts, the experts shall be appointed in common agreement with the Member State. The officials of the Commission and the experts authorised to carry out the on-site monitoring shall produce an authorisation in writing specifying the subject-matter and purpose of the visit.</p> <p>4. Officials authorised by the Member State in whose territory the monitoring visit is to be made may be present at the monitoring visit.</p> <p>5. The Commission shall provide the Member State with a copy of any report produced as a result of the monitoring visit.</p> <p>6. Where an undertaking opposes a monitoring visit ordered by a Commission decision pursuant to this Article, the Member State concerned shall</p>		<p>Комисија доставља кориснику државне помоћи најкасније три дана пре спровођења непосредног увида. Овлашћено службено лице може од корисника захтевати увид у документацију и податке који су наведени у закључку о спровођењу непосредног увида, а може извршити увид и у другу документацију и податке које корисник сам стави на увид, што се констатује у записнику о спровођењу непосредног увида. За време спровођења непосредног увида, овлашћено службено лице не сме дозволити да се непосредни увид злоупотреби и да дође до повреде пословно осетљивих података, пословне тајне и привилеговане комуникације странке, односно другог учесника на тржишту. Корисник је дужан да омогући неометано спровођење непосредног увида.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	afford the necessary assistance to the officials and experts authorised by the Commission to enable them to carry out the monitoring visit.					
Article 28	<p>Non-compliance with decisions and judgments</p> <p>1. Where the Member State concerned does not comply with conditional or negative decisions, in particular in cases referred to in Article 16 of this Regulation, the Commission may refer the matter to the Court of Justice of the European Union directly in accordance with Article 108(2) TFEU.</p> <p>2. If the Commission considers that the Member State concerned has not complied with a judgment of the Court of Justice of the European Union, the Commission may pursue the matter in accordance with Article 260 TFEU.</p>			III		
Article 29	<p>Cooperation with national courts</p> <p>1. For the application of Article</p>			III		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>107(1) and Article 108 TFEU, the courts of the Member States may ask the Commission to transmit to them information in its possession or its opinion on questions concerning the application of State aid rules.</p> <p>2. Where the coherent application of Article 107(1) or Article 108 TFEU so requires, the Commission, acting on its own initiative, may submit written observations to the courts of the Member States that are responsible for applying the State aid rules. It may, with the permission of the court in question, also make oral observations.</p> <p>The Commission shall inform the Member State concerned of its intention to submit observations before formally doing so.</p> <p>For the exclusive purpose of preparing its observations, the Commission may request the relevant court of the Member State to transmit documents at the disposal of the court, necessary for the Commission's assessment</p>					

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	of the matter.					
Article 30	<p>Professional secrecy</p> <p>The Commission and the Member States, their officials and other servants, including independent experts appointed by the Commission, shall not disclose information which they have acquired through the application of this Regulation and which is covered by the obligation of professional secrecy.</p>	Члан 44	<p>Члан 44.</p> <p>Заштићени подаци су подаци који су достављени, прикупљени или стављени на увид Комисији, на основу иницијативе за испитивање доделе неусклађене државне помоћи или у претходној и накнадној контроли, укључујући и непосредни увид, који имају својство пословне тајне или поверљивог податка, чијим би објављивањем, стављањем на увид другим лицима, могла да наступи значајна штета за лица којима припадају ти подаци или на које се односе, или би се тиме угрозио, омео или отежао поступак пред Комисијом.</p> <p>Пословна тајна су подаци који то својство имају у складу са законом који уређује заштиту пословне тајне односно који су мерама или актом донетим од стране лица којем припадају, проглашени тајном складу са другим законима.</p> <p>Заштићени подаци који имају својство пословне тајне, јесу нарочито технички, односно финансијски подаци који се односе на</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>знање и искуство учесника на тржишту, његове методе процене трошкова инвестиција, производне тајне и поступке, бизнис или инвестициони план, тржишни удели, будуће предикције у погледу структуре трошкова и цена, као и продајну стратегију.</p> <p>Поверљиви подаци су подаци чије би изношење нанело значајну штету лицу којем припадају или на које се односе, ако се оцени да је интерес тог лица за заштиту података оправдан и да је по значају битно већи у односу на интерес других лица или јавности у погледу давања тих података на увид или њиховог објављивања.</p> <p>У зависности од околности сваког појединачног случаја, поверљиви подаци се нарочито односе на идентитет лица које је подносилац иницијативе за испитивање оцене усклађености или лица које је доставило податке по захтеву Комисије (извор података), као и других учесника на тржишту приликом изјашњавања на захтеве, налоге и обавештења Комисије.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>Закључком председника Комисије се одређују подаци који имају својство заштићених података, ако се утврди вероватним наступање услова из става 1. овог члана.</p> <p>Заштићени подаци се одређују по захтеву странке, подносиоца иницијативе за испитивање оцене усклађености, односно лица којем припадају ти подаци или на које се односе, а захтев за заштиту података, који садржи анонимизирану верзију, подноси се истовремено са поднеском који садржи податке за које се тражи заштита, а најкасније у року од 8 дана од дана достављања поднеска.</p> <p>Изузетно, заштићени подаци из става 4. овог члана могу бити одређени по службеној дужности.</p> <p>Против закључка којим није усвојен захтев за одређивање заштићених података, допуштена је посебна жалба о којој одлучује Савет.</p>			
Article 31	<p>Addressee of decisions</p> <p>1. The decisions taken pursuant</p>			НП		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>to Article 7(7), Article 8(1) and (2), and Article 9(9) shall be addressed to the undertaking or association of undertakings concerned. The Commission shall notify the decision to the addressee without delay and shall give the addressee the opportunity to indicate to the Commission which information it considers to be covered by the obligation of professional secrecy.</p> <p>2. All other decisions of the Commission taken pursuant to Chapters II, III, V, VI and IX shall be addressed to the Member State concerned. The Commission shall notify them to the Member State concerned without delay and shall give that Member State the opportunity to indicate to the Commission which information it considers to be covered by the obligation of professional secrecy.</p>					
Article 32	<p>Publication of decisions</p> <p>1. The Commission shall publish in the Official Journal of the European Union a summary</p>	Члан 46	Решење којим се одлучује о усклађености државне помоћи, као и закључак о покретању поступка по службеној дужности се	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>notice of the decisions which it takes pursuant to Article 4(2) and (3) and Article 22 in conjunction with Article 23(1). The summary notice shall state that a copy of the decision may be obtained in the authentic language version or versions.</p> <p>2. The Commission shall publish in the Official Journal of the European Union the decisions which it takes pursuant to Article 4(4) in their authentic language version. In the Official Journal published in languages other than the authentic language version, the authentic language version shall be accompanied by a meaningful summary in the language of that Official Journal.</p> <p>3. The Commission shall publish in the Official Journal of the European Union the decisions which it takes pursuant to Article 8(1) and (2) and Article 9.</p> <p>4. In cases where Article 4(6) or Article 10(2) applies, a short notice shall be published in the Official Journal of the European</p>		<p>објављују у целости на интернет страници Комисије.</p> <p>Приликом објаве решења и закључака на интернет страници Комисије из текста се изостављају подаци који су заштићени у складу са овим законом (анонимизирана верзија акта).</p> <p>Савет Комисије, на предлог секретара, може одлучити да се закључак о покретању поступка не објављује уколико оцени да би се објављивањем угрозило спровођење поступка.</p> <p>Остала акта и одлуке, које у оквиру својих надлежности доноси Комисија, објављују се у складу са одредбом о начину њиховог објављивања коју садржи појединачни акт, односно донета одлука.</p> <p>Комисија ближе уређује начин на који ће се вршити изостављање заштићених података из аката који се објављују.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>Union.</p> <p>5. The Council, acting unanimously, may decide to publish decisions pursuant to the third subparagraph of Article 108(2) TFEU in the Official Journal of the European Union.</p>					
Article 33	<p>Implementing provisions</p> <p>The Commission, acting in accordance with the procedure laid down in Article 34, shall have the power to adopt implementing provisions concerning:</p> <p>(a) the form, content and other details of notifications;</p> <p>(b) the form, content and other details of annual reports;</p> <p>(c) the form, content and other details of complaints submitted in accordance with Article 12(1) and Article 24(2);</p> <p>(d) details of time-limits and the calculation of time-limits; and</p> <p>(e) the interest rate referred to in Article 16(2).</p>			III		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Article 34	<p>Consultation of the Advisory Committee on State aid</p> <p>1. Before adopting any implementing provision pursuant to Article 33 the Commission shall consult the Advisory Committee on State aid set up by Council Regulation (EU) 2015/1588 (4) ('the Committee').</p> <p>2. Consultation of the Committee shall take place at a meeting called by the Commission. The drafts and documents to be examined shall be annexed to the notification. The meeting shall take place no earlier than 2 months after notification has been sent. This period may be reduced in the case of urgency.</p> <p>3. The representative of the Commission shall submit to the Committee a draft of the measures to be taken. The Committee shall deliver an opinion on the draft, within a time-limit which the chairman may lay down according to the urgency of the matter, if</p>			III		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>necessary by taking a vote.</p> <p>4. The opinion shall be recorded in the minutes. In addition, each Member State shall have the right to ask to have its position recorded in the minutes. The Committee may recommend the publication of the opinion in the Official Journal of the European Union.</p> <p>5. The Commission shall take the utmost account of the opinion delivered by the Committee. It shall inform the Committee on the manner in which its opinion has been taken into account.</p>					
Article 35	<p>Repeal</p> <p>Regulation (EC) No 659/1999 is repealed.</p> <p>References to the repealed Regulation shall be construed as references to this Regulation and shall be read in accordance with the correlation table in Annex II.</p>			III		
Article 36	<p>Entry into force</p> <p>This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in</p>			III		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>the Official Journal of the European Union.</p> <p>This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.</p> <p>Done at Brussels, 13 July 2015.</p>					